

Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

TOIMINTASUUNNITELMA VUODEKSI 2009

SISÄLLYSLUETTELO

1	YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO	1
1.1	Keskeiset tehtävät	1
1.2	Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella.....	2
1.3	Kaupungin yhteisstrategiat rakennusviraston toiminnassa.....	2
1.4	Kilpailuttaminen.....	3
1.5	Henkilöstöstrategian toteutuminen.....	3
1.6	Tasa-arvosuunnitelma.....	4
1.7	Kielisuunnitelma.....	4
1.8	Riskienhallinta ja sisäinen valvonta.....	5
1.9	Sitovat toiminnalliset tavoitteet.....	5
1.10	Kehittämistavoitteet.....	6
1.11	Ympäristötavoitteet.....	7
1.12	Muut tavoitteet ja tunnusluvut.....	8
2	KÄYTTÖTALOUDEN TOIMINTASUUNNITELMA	9
2.1	BRUTTOYKSIKÖT	11
2.1.1	Viraston johto ja yhteiset palvelut	11
2.1.2	Hallinto-osasto	11
2.1.3	Katu- ja puisto-osasto	15
2.1.4	Arkkitehtuuri-osasto.....	38
2.2	NETTOYKSIKÖ	41
2.2.1	HKR-Rakennuttaja	41
3	INVESTOINTIHANKKEET	44
3.1	Katu- ja puistorakentaminen	45
3.2	Irtaimen omaisuuden hankinta.....	56
4	RAPORTOINTISUUNNITELMA.....	58

LIITTEET

Käyttötalous- ja investointiosan tulosbudjetit

Katu- ja liikenneväyläinvestoinnit

Puistoinvestoinnit

Kartat:

- Katujen ja puistojen ylläpidon tuotantotapa
- Strategisen suunnittelun alueelliset hankkeet
- Katu- ja puistoinvestoinnit
- Sipoon ja Vantaan liitosalueet

1 YLEISTEN TÖIDEN LAUTAKUNTA JA RAKENNUSVIRASTO

1.1 Keskeiset tehtävät

Viraston toiminnan tarkoitus

Toiminnan tarkoituksena on kestävä, kaunis ja toimiva kaupunki asukkaiden, yritysten ja maan pääkaupungin tarpeisiin.

Viraston arvot

Viraston toiminnan perusarvot ovat avoimuus, vastuullisuus ja yhdenvertaisuus. Toimintaperiaatteet ovat asiakaslähtöisyys, henkilöstön hyvinvointi, jatkuva parantaminen, kestävä kehitys ja taloudellisuus.

Keskeiset tehtävät

Yleisten töiden lautakunnan ja rakennusviraston toimialana on huolehtia Helsingin katujen ja viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja valvonnasta. Virasto vastaa myös omalta osaltaan kaupungin toimitilojen suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Tehtävänsä rakennusvirasto hoitaa yhdistämällä mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti viraston henkilöstön ja ulkopuolisten yritysten voimavarat.

Tärkeimpiä rakennusviraston tehtäviä ovat:

- Katu- ja viheralueiden palvelujen, rakentamisen ja ylläpidon suunnittelu, järjestäminen ja tilaaminen sekä viranomaistoiminnot
- Katu- ja viheralueiden rakennuttaminen
- Katu- ja viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapito
- Asiakaspalvelu
- Pysäköinninvalvonta
- Luvat, vuokraukset ja valvonta
- Kaupungin talonrakennus- ja toimitilahankkeiden suunnittelu ja rakennuttaminen sekä käytön tekninen neuvonta
- Väestönsuojien, metron ja muiden erikoisrakenteiden rakennuttaminen
- Pilaantuneiden maiden ja ylijäämämassojen hoidon tilaaja- ja asiantuntijatehtävät
- Yleisökäymälöiden rakentaminen ja ylläpito
- Helsinki kaikille – projekti

1.2 Toimintaympäristön keskeiset muutokset taloussuunnitelmakaudella

Kvsto päätti 18.6.2008 perustaa rakentamispalvelu-nimisen nettobudjetoidun yksikön, jonka toiminta alkoi 1.1.2009. Rakennusvirastosta rakentamispalveluun siirtyivät HKR-Tekniikan tehtävät ja henkilöstö sekä HKR-Ympäristötuotannon tehtävät ja henkilöstö lukuun ottamatta ajoneuvojen siirtoyksikköä, joka siirtyi katu- ja puisto-osastolle.

Toimintaympäristön keskeisiä muutoksia ovat

- Kaupunki tiivistyy ja kaupunkiympäristön merkitys korostuu
- Aukkaiden vaatimustaso kasvaa
- Katu- ja viheralueverkosto kasvaa ja ikääntyy
- Talouden kiristyminen edellyttää tehokasta kustannusten hallintaa ja palvelujen hankkimista taloudellisesti
- Pääkaupunkiseudun yhteistyö tulee olemaan entistä aktiivisempaa
- Ilmastonmuutokseen tulee varautua
- Ilmastonmuutosta tulee hidastaa
- Sipoon ja Vantaan alueliitos
- Rakentamispalvelun toiminta käynnistyy

Talouteen liittyviä haasteita ja rahoituksen lisätarpeita ovat mm.

- uusien kokonaisvastuualueiden hoitoon otto
- uuden katu- ja puistopinta-alan ylläpito
- uusien katu- ja puistorakenteiden ylläpito
- katupölyn määrän vähentäminen
- katutöiden haittojen vähentäminen
- kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen
- esteettömyyden edistäminen
- korjausvelan pienentäminen
- kaupunkimetsien uudistaminen
- lisätehtävien ylläpito mm. turvakamerat, ajoneuvojen nopeusnäytöt, uudet yleisöväessat
- ulkovalaistuksen kustannusten nopea kasvu

1.3 Kaupungin yhteisstrategiat rakennusviraston toiminnassa

Kaupungin yhteisstrategioiden toteuttamisessa rakennusvirasto keskittyy seuraaviin kokonaisuuksiin:

- *Merkittävien aluekokonaisuuksien kaavallinen suunnittelu ja toteutuksen koordinointi*

Rakennusvirasto vastaa alueiden toteutussuunnittelusta ja rakentamisen toimeenpanosta tavoitteenaan resursoida ja ajoittaa hankkeet siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisaikataulua ja muun rakentamisen etenemistä.

- *Pääkatuverkoston kehittämissuunnitelmien laatiminen*

Pääkatuverkon kehittämissuunnitelmien tekemisen käynnistämisestä vastaa KSV:n liikennesuunnitteluosasto. Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto osallistuu hankkeisiin niiden yleissuunnitelmavaiheessa ja vastaa niiden toteutussuunnittelusta ja toteutuksesta.

- *Joukkoliikenteen nopeuttamishankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen*

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto vastaa joukkoliikenteen nopeuttamishankkeiden katu- ja rakennussuunnittelusta ja toteutuksesta KSV:n liikennesuunnitteluosaston laatimien liikennejärjestelypöytäkirjojen perusteella.

1.4 Kilpailuttaminen

Rakennusvirasto on määritellyt katujen ja viheralueiden rakentamisen ja ylläpidon strategian vuosille 2007-2012. Strategiassa määritellään yleisten alueiden ylläpito ja rakentaminen, sisäinen tilaaminen, henkilöstön määrä ja toiminnan kehittäminen.

Rakennusvirasto ja rakentamispalvelu laativat yleisten alueiden ylläpitotöistä useampivuotisen kumppanuussopimuksen ja rakentamishankkeista vuosisopimuksen. Yksityissektorilla teetettävät katu- ja viheralueiden ylläpitourakat sekä rakentamishankkeet kilpailutetaan. Sisäiset tuottajat eivät osallistu näihin tarjouskilpailuihin, mutta voivat osallistua hankkeisiin esimerkiksi tavarantoimittajina.

1.5 Henkilöstöstrategian toteutuminen

Vuoden alusta tapahtuneen organisaatiomuutoksen johdosta rakennusvirasto on asiantuntijaorganisaatio. Henkilökunnan määrä on 446 henkilöä. Vuonna 2009 vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahdu suuria muutoksia. Uuden henkilökunnan rekrytointi perustuu kattavaan henkilöstösuunnitteluun.

Viiden vuoden kuluessa lähtee eläkkeelle noin 100 henkilöä. Tarvittavan osaamisen ja tiedonsiirron varmistamiseksi avainalueiden rekrytoinnit tehdään etuaikaisesti siten, että uusi työntekijä tekee työtä yhdessä eläkkeelle jäävän kanssa tiedonsiirtoon nähden riittävän pitkän ajan. Edellä mainittu toimenpide tulee kasvattamaan palkkakustannuksia.

Henkilöstöstrategia päivitetään kaupungin strategian henkilöstöosuuden painotuksiin. Suurimmat haasteet kohdistuvat työvoiman saatavuuteen, osaamiseen sekä ammatilliseen liikkuvuuteen. Osaavaa ja nuorta työvoimaa tulee saada kiinnostumaan rakennusviraston tarjoamista töistä mm. työntekijäkuvaa ja kannustavaa palkka- ja palkitsemisjärjestelmää kehittämällä. Erityisesti panostetaan nuorten osaajien rekrytointiin. Rakennusviraston vetovoimaisuutta työnantajana parannetaan edelleen.

Toiminnalliset muutokset edellyttävät kehittämistä ja toimenpiteitä, jotka helpottavat henkilöstön liikkuvuutta ja siirtymistä tehtävästä toiseen. Henkilöstön osaamisesta huolehditaan näissä tilanteissa perehdytyksellä, tehtäväkierrolla, koulutuksella ja kannustamalla ammattitutkintokoulutuksiin sekä muuhun jatkokoulutukseen. Vuonna 2008 kehiteltyjä urasuunnittelumalleja viedään käytäntöön.

Rakennusviraston yhteistoimintasopimus päivitetään vastaamaan uutta organisaatiota. Yhteistoiminnalla varmistetaan henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu sekä edistetään viraston tavoitteiden toteutumista ja luodaan edellytykset kestäväälle tuloksellisuuden kasvulle.

Työhyvinvointia vahvistetaan hankkeilla, jotka kohdistuvat johtamisen, työnantajakuvan sekä perehdyttämisen kehittämiseen. Työturvallisuus organisoidaan yhteistyössä henkilöstökeskuksen kanssa siten, että uusi toimintamalli on käytössä vuonna 2010. Työterveyshuoltoa kehitetään yhteistyössä työterveyshenkilöstön kanssa. Rakennusviraston ja työterveyskeskuksen välinen sopimus uusitaan keväällä 2009.

1.6 Tasa-arvosuunnitelma

Tasa-arvolain mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tasa-arvosuunnitelma jakautuu toiminnalliseen ja henkilöstöpoliittiseen tasa-arvosuunnitelmaan.

Tasa-arvolain lähtökohtana on valtavirtaistaminen, minkä johdosta tasa-arvon edistäminen kuuluu työyhteisön normaaliin toimintaan. Tasa-arvo integroituu muuhun työpaikan henkilöstösuunnitteluun. Tasa-arvo on luonnollinen osa johtamista. Esimieskoulutuksiin sisällytetään tasa-arvoasioiden käsittelyä. Huolehditaan eri ryhmien tasavertaisesta kohtelusta mahdollisuuksissa kehittyä työssä sekä koulutusmahdollisuuksien tarjoamisessa. Huolehditaan palkkauksellisesta tasa-arvosta. Kehitetään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhön, työympäristöön ja työpaikan päätöksentekoon. Tasa-arvosuunnitelma päivitetään vastaamaan 1.1.2009 tapahtunutta organisaatiomuutosta.

1.7 Kielisuunnitelma

Rakennusviraston kielisuunnitelma on hyväksytty 2.12.2005. Suunnitelman mukaisesti asiakaspalautteita seuraamalla ja kielitaitovaatimuksista päättämällä varmistetaan, että henkilöstöllä on molempien kotimaisten kielten lisäksi riittävä muiden kielten taito. Riittävästi eritasoista koulutusta järjestetään henkilöstön itsearviointiin perustuen painottaen rakennusvirastossa tarvittavaa ammattisanastoa. Laatuhankkeissa otetaan huomioon viraston kielisuunnitelmassa olevat kielellistä palvelutasoa koskevat asiat. Kielitaidosta maksetaan henkilöstölle kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Kielitaitosuunnitelma päivitetään vastaamaan 1.1.2009 tapahtunutta organisaatiomuutosta.

1.8 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Rakennusviraston toiminnan riskejä hallitaan useilla eri menetelmillä.

Budjettiraamien noudattaminen ja määrärahan käyttö hallitaan neljä kertaa vuodessa toteutettavalla osavuositraportoinnilla ja talousarvioennusteilla. Jatkuva toiminnan tehokkuuden ja tuloksellisuuden seuranta toteutetaan SAP ja Business Warehouse – järjestelmien tuottamilla raporteilla sekä sähköisellä laskujen hallinnalla.

Tietohallintoon liittyvistä riskeistä on laadittu vuonna 2007 erillisselvitys ja vuonna 2008 toteutettiin ao. selvityksen aiheuttamat toimenpiteet.

Talous- ja suunnittelukeskus on valmistellut sisäisen valvonnan yleisohjeen, joka tuli virastojen ja laitosten käyttöön 2007. Rakennusviraston sisäinen valvonta järjestetään em. yleisohjeen mukaiseksi.

Hankintariskejä on vähennetty siten, että hankintaprosessin aikana panostetaan asiakirjojen valmisteluun, jonka lisäksi hankintalakimiehet tarkastavat sopimusasiakirjojen oikeellisuuden.

Työsuojelulliset riskejä vähennetään vakiintuneella työsuojelutoimenpiteillä, työsuojeluorganisaatiolla sekä henkilöstön jatkuvalla koulutuksella.

Avainhenkilöiden yllättävään poistumiseen varaudutaan varahenkilöjärjestelyin. Suurten ikäluokkien poistumisen aiheuttama henkilöresurssi ja osaamisvajetta otetaan hallintaan laatimalla henkilöstöstrategia ja siihen liittyvät osastotason henkilöstösuunnitelmat sekä ottamalla mahdollisimman paljon poistuvan henkilöstön ”hiljaista” tietoa talteen.

Ympäristöriskien pienentämiseen on rakennusvirastossa laadittu lautakunnan hyväksymä ympäristöohjelma. Lisäksi ympäristöasioiden hallintaan on varattu henkilöresursseina viraston ympäristöasiantuntija, osastojen ympäristövastaavat ja ekotukihenkilöt.

1.9 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

1. Työmatkaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo 7.00.
2. Kaivutöistä aiheutuvia haittoja vähennetään rakennusviraston koordinoimana.
3. Helsingin keskeiset alueet siivotaan arkaamuisin työmatkaliikenteen alkuun mennessä.

4. Katupölyn (PM10) pienhiukkasmäärät eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja vuonna 2009.
5. Arvioidaan rakennusviraston toiminnan aiheuttamat vaikutukset ilmastomuutokseen ja selvitetään keinoja, joilla yleisten alueiden hoidossa tulee varautua ilmastomuutokseen.
6. Osana ilmastomuutoksen hidastamista HKR-Rakennuttaja huolehtii valtion ja kaupungin välisen energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta ja toteutumisesta.

1.10 Kehittämistavoitteet

- Rakennusviraston hallinnon kehittäminen. Rakennusvirasto on asiantuntijaorganisaatio, jonka palveluksessa on noin 450 henkilöä. Viraston hallintoa kehitetään vastaamaan uuden viraston tarpeita.
- Katu- ja puisto-osaston ja HKR-Ympäristötuotannon yhteisten vuonna 2007 - 2008 toteutettujen kehittämishankkeiden tuloksia otetaan käyttöön ja näin selkeytetään tilaajan sekä tuottajan välisiä menettelytapoja. Organisaatiomuutoksen aiheuttamat tilaajan ja tuottajan väliset muutokset toteutetaan siten, että toiminta ja palvelut eivät kärsi ja asukkaille aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäinen.
- Työhyvinvointia vahvistetaan hankkeilla, jotka kohdistuvat johtamisen, työnantajakuvan sekä perehdyttämisen kehittämiseen. Työturvallisuus organisoidaan yhteistyössä henkilöstökeskuksen kanssa siten, että uusi toimintamalli on käytössä vuonna 2010. Työterveyshuoltoa kehitetään yhteistyössä työterveyshenkilöstön kanssa. Rakennusviraston ja työterveyskeskuksen välinen sopimus uusitaan keväällä 2009.
- Toiminnalliset muutokset edellyttävät kehittämistä ja toimenpiteitä, jotka helpottavat henkilöstön liikkuvuutta ja siirtymistä tehtävästä toiseen. Henkilöstön osaamisesta huolehditaan näissä tilanteissa perehdytyksellä, tehtäväkierrolla, koulutuksella ja kannustamalla ammattitutkintokoulutuksiin sekä muuhun jatkokoulutukseen. Vuonna 2008 kehiteltyjä urasuunnittelumalleja viedään käytäntöön.
- Henkilöstöstrategia päivitetään kaupungin strategian henkilöstöosuuden painotuksiin. Suurimmat haasteet kohdistuvat työvoiman saatavuuteen, osaamiseen sekä ammatilliseen liikkuvuuteen. Osavaa ja nuorta työvoimaa tulee saada kiinnostumaan rakennusviraston tarjoamista töistä mm. työnantajakuvaa ja kannustavaa palkka- ja palkitsemisjärjestelmää kehittämällä. Erityisesti panostetaan nuorten osaajien rekrytointiin. Rakennusviraston vetovoimaisuutta työnantajana parannetaan edelleen.
- Rakennusviraston arkistonmuodostussuunnitelman uudistaminen käynnistetään kaupunkitasoisen ohjeistuksen mukaisesti. Työn pohjana on vuosina 2006 ja 2007 tehty koko viraston keskusarkiston inventointi.
- Tietojärjestelmien kehittämisen yhtenä tavoitteena on sähköisen asiainnin lisääminen.

- Mittaustyölaiteistojen kehittäminen palvelemaan 3D-suunnittelua, suunnitelmien mallinnus sekä esittelykuvien tuottaminen virtuaalimallista kuvankäsittelyohjelmilla.
- Viraston riskienhallintasuunnitelman laadinta.

1.11 Ympäristötavoitteet

Rakennusvirastolla on useita ympäristönsuojeluun liittyviä perustehtäviä. Näistä tehtävistä ja niiden tavoitteista vuonna 2009 kerrotaan toimintasuunnitelmassa osastojen toiminnan yhteydessä seuraavasti: katupölyn vähentäminen, yleisten alueiden puhtaanapito, Siisti Stadi –projekti ja pilaantuneiden maiden puhdistaminen (katu- ja puisto-osasto), valtion ja kaupungin välisen energiatehokussopimuksen täytäntöönpano (HKR-Rakennuttaja).

Muut ympäristötavoitteet ja –toimet vuonna 2009 ovat seuraavassa osastoitain.

Katu- ja puisto-osasto

- Jatketaan rengasmelua vaimentavien päällysteiden kokeiluja. Vuonna 2009 toteutetaan 1-2 uutta kohdetta.
- Melusteitä rakennetaan Itäväylällä Herttoniemen kohdalla, sekä yhdessä Tiehallinnon kanssa seuraavissa kohteissa: Hakamäentiellä, Tuusulanväylällä Maunulan kohdalla ja Lahdenväylällä Alppikylän kohdalla.
- Selvitetään liikenteen aiheuttamien melu- ja tärinähaittojen vähentämistä
- Katupölyn hallinnassa hyödynnetään valtakunnallisten tutkimusten tietoja ja jatketaan työmenetelmien ja materiaalien kehittämistä (sitova tavoite).
- Jatketaan luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimenpiteitä.
- Jatketaan pienvesiohjelman toteuttamista ja suunnitelman mukaisia tulvantorjuntatoimia.
- Jatketaan yleisille alueille sijoittuvien hyötyjätteen aluekeräyspisteiden maankäytösopimusten valmistelua YTV:n kanssa. Kokeilualueen määräaikaista lupia jatketaan. Toiminta laajenee YTV:n esityksen mukaisesti.

HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttajan ympäristöpoliittisena tavoitteena on tuottaa rakennusten käyttäjille toimivia, terveellisiä ja viihtyisiä tiloja siten, että tuotanto, ylläpito ja käytöstä poisto kuluttaa mahdollisimman vähän uusiutumattomia luonnonvaroja ja aiheuttavaa mahdollisimman vähän haitallisia päästöjä.

Vuonna 2009 alkavista hankkeista pääosa toteutetaan matalaenergiarakentamisena. Lisäksi tulokseen pääsemiseksi HKR-Rakennuttaja kehittää menettelytapoja ja ohjeita omaan, suunnittelijoiden, urakoitsijoiden ja ylläpitäjien käyttöön sekä tarjoaa laadukkaita ja tarpeellisia kestävä kehityksen

mukaisia teknisiä kiinteistönpitopalveluja kiinteistön koko elinkaaren ajalle kaupungin hallintokunnille ja muille kohderyhmille.

Hallinto-osasto

- Arvioidaan rakennusviraston toiminnan aiheuttamat vaikutukset ilmastomuutokseen.
- Selvitetään keinoja, joilla yleisten alueiden hoidossa tulee varautua ilmastomuutokseen.
- Kehitetään jäteraportointia.

1.12 Muut tavoitteet ja tunnusluvut

Suoritteet ja tunnusluvut	2007	2008	2009
Ylläpidettävä katuala, ha	2 035	2 040	2 050
Hoitoon otettu katuala, ha	1 050	1 310	1 500
Ylläpidettävät sillat, m2	300 000	300 800	302 800
Uudelleen päällystetty katuala, ha	48	43	43
Ylläpidettävä puistoala, ha	935	1 005	947
Viheralueet Helsingissä, ha	6 266	6 368	6 301
Muut viheralueet, ha	7 381	6 060	6 060
Ajoneuvojen varasto- ja lähisiirrot, kpl	12 851	13 000	13 000
Ajoneuvojen hävittäminen, kpl	1 272	1 800	1 300
Ajoneuvojen siirtokehotukset, kpl	5 353	6 500	5 500
Pysäköintivirhemaksukehotukset, kpl	194 761	190 000	230 000
Pysäköintiautomaatit, kpl	552	556	552
Asiakaspalvelutapahtumat, kpl	124 501	135 000	115 000
Maankäyttöluvat ja -sopimukset, kpl	6 480	6 500	6 500
Arkkitehtuuripalvelut, kpl	300	350	300
Tehokkuus/taloudellisuus			
Menot euroa/asukas	197	211	224
Toimintakate euroa/asukas	-137	-141	-155

2 KÄYTTÖTALouden TOIMINTASUUNNITELMA

Toimintasuunnitelman lähtökohdat

Bruttoperusteinen tilaajatoiminta esitetään yhtenä talousarviokohtana, nimeltään ”Katu- ja viheralueiden ylläpito sekä yleishallinto”. Kohtaan sisältyvät seuraavat yksiköt ja erillistehtävät:

- katu- ja puisto-osasto
- hallinto-osasto
- arkkitehtuuriosasto
- viranomaispalvelut
- ulkovalaistus
- siisti stadi -toiminta
- kestävän kehityksen erityispalvelut

Nettobudjetoitu yksikkö on:

- HKR-Rakennuttaja

Käyttötalouden tulosbudjetin yhteenveto

(yksikkökohtaiset tulosbudjetit on esitetty liitteessä 1):

	Tilin- päättös 2006 1 000 €	Tulos- budj 2007 1 000 €	Tulos- budj 2008 1 000 €	TULOS- BUDJ 2009 1 000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Yhteensä						
Tulot	208 920	204 122	222 170	49 984	-172 186	77,5
Menot	273 276	278 914	298 197	138 995	-159 202	53,3
Netto	-64 356	-74 792	-76 027	-89 011	-12 984	17,1
Bruttoyksiköt						
Tulot	32 744	34 302	39 379	39 297	-82	0,2
Menot	104 893	113 264	119 586	128 308	8 722	7,3
Netto	-72 149	-78 962	-80 207	-89 011	-8 804	11,0
Nettoyksiköt						
Tulot	176 176	169 820	182 791	10 687	-172 104	94,2
Menot	168 383	165 650	178 611	10 687	-167 924	94,0
Netto	7 793	4 170	4 180	0	4 180	100,0

Rakennusviraston talousarviossa käyttötaloustulojen määrä on 50 milj. euroa. Bruttoyksiköiden tulot ovat 39,3 milj. euroa (79 %) milj. euroa ja nettoyksikön tulot 10,7 milj. euroa (21 %).

Käyttötalousmenot ovat 139 milj. euroa. Bruttoyksiköiden osuus menoista on 128 milj. euroa (92 %) ja nettoyksiköiden osuus 11 milj. euroa (8 %).

Rakennusviraston talousarvion investointimäärärahat ovat 139 milj. euroa.

Tilaaajatoiminnan määrärahat käytetään katu- ja viheralueiden ylläpitoon sekä viraston tehtäväksi määriteltyjen toimeenpanotehtävien ja yleisen kunnallishallinnon tehtävien hoitoon. Tilaaajayksiköiden määrärahatarpeen kasvuun vaikuttavat erityisesti ylläpidettävien katu- ja viheralueiden pintaalojen vuotuinen kasvu noin 1-2 %, kiinteistöjen kadunhoitovelvoitteiden siirtäminen kaupungin vastuulle, kustannustason nousu sekä lisääntyvät tarpeet mm. katupölyn torjumiseksi ja kasvaneen korjausvelan purkamiseksi.

Kokonaisvastuuhoidon aluetta on järjestelmällisesti laajennettu esikaupunkialueilla. Katujen kokonaisvastuuhoidon siirrettyillä alueilla kaupunki vastaa myös kiinteistöjen lakisääteisistä talvihoito- ja puhtaanapitotehtävistä sekä vastuista. Uusia kokonaisvastuuhoidon siirtyviä alueita on Malmin, Tapaninkylän ja Pukinmäen esikaupunkialueilla. Lisäksi kokonaisvastuuhoidoa laajennetaan asukasyhdistyksen vaatimuksesta myös Kumpulan ja Toukolan pientalovaltaiselle alueelle, johon on luontevaa liittää myös Arabianrannan alue. Kiinteistöjä laskutetaan tehtävistä aiheutuneista kustannuksista yleisten töiden lautakunnan päättämän taksan mukaisesti.

Nettoyksikön talousarvio perustuu nollatulokseen. Tuloilla katetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Nettoyksikön sitova tulostavoite on toimintakate.

2.1 BRUTTOYKSIKÖT

2.1.1 Viraston johto ja yhteiset palvelut

Kaupungininsinöörin käytössä ovat viraston johtamisen määrärahat sekä seuraavat viraston yhteiset palvelut.

Viranomaispalvelut

Viranomaispalveluina rakennusvirasto rahoittaa rakentamispalvelulle lainsäädännöstä tai kaupungin päätöksistä johtuvat sellaiset ylimääräisistä tehtävistä johtuvat kustannukset, joita vastaava yksityinen yksikkö ei joudu maksamaan. Viranomaispalveluna rahoitetaan myös osa oppisopimuskoulutuksen alijäämästä. Tämän siirtymäajan järjestelyn viranomaispalvelujen budjetti on 0,45 milj. euroa.

Kestävän kehityksen erityispalvelut ja kiinteistöjen elinkaari- ja palvelut

Kestävän kehityksen palveluihin on käytettävissä 1,83 milj. euroa ja ne sisältyvät sekä menoina että tuloina HKR-Rakennuttajan käyttötalouden toimintasuunnitelmaan.

2.1.2 Hallinto-osasto

Rakentamispalvelun toiminnan alkaminen vuoden 2009 alussa vaikuttaa myös hallinto-osaston toimintoihin. Joidenkin tehtävien hoito siirtyy rakentamispalveluun ja vaikutuksia on myös jäljelle jäävien toimintojen volyymeihin. Virastossa ja hallinto-osastolla on käynnistetty selvitykset hallintotoimintojen järjestämisestä uudessa tilanteessa. Jäljempänä esitetyt yksityiskohtaiset selostukset perustuvat tämänhetkiseen tilanteeseen. Käynnistetyt selvitykset tulevat aiheuttamaan muutoksia.

Kansliatoimisto

Kansliatoimisto toimii koko virastoa palvelevana yleishallinnon ja juridisten tehtävien asiantuntijayksikkönä.

Kansliatoimiston lakimiehet hoitavat yleisten töiden lautakunnan ja viraston johtoryhmän sihteerin tehtäviä, antavat juridista konsultointia varsinkin hankintojen kilpailuttamisen osalta, tarkastavat hankintoja koskevat päätösluettelopäätökset sekä urakka- ym. sopimukset sekä valmistelevat lausuntoja, esityksiä ja viraston sisäisiä ohjeita.

Kansliatoimisto vastaa viraston keskusarkistosta ja koordinoi viraston arkistotoimintaa. Arkistossa on asiakirjoja noin 2300 hyllymetriä ja katupiirustuksia noin 52 500 kpl.

Rakennusviraston kirjaamo huolehtii virastoon saapuvien asiakirjojen kirjaamisesta sekä viraston asiakirjahallinnoinnista ja sen koordinoinnista, yleisten töiden lautakunnan kokousasiakirjaprosesseista sekä virastoon saapuvien tarjousten vastaanottamisesta. Diaariin kirjattavia asioita on vuosittain keskimäärin noin 2000 kpl, tarjousten vastaanottoja noin 600 tarjouskilpailussa ja viraston kirjeitä ja lausuntoja lähetetään noin 140 kpl.

Rakennusvirastossa on käytössä Pros-asianhallintajärjestelmä ja HELA-dokumentinhallintajärjestelmä. Kansliatoimisto maksaa järjestelmien käyttöpalvelu- ja sovellushallintamaksut koko viraston osalta. Kirjaamon edusta ja osallistuu asiantuntijana hallintokeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen tietokeskuksen yhteisprojektiin, jossa selvitetään sähköiseen asianhallintaan siirtymistä.

Talousyksikkö

Talousyksikkö on viraston taloushallinnon tukiyksikkö, joka vastaa rakennusviraston talouden ohjauksen yhteisistä periaatteista ja ohjeistuksista talouden suunnittelun, kirjanpidon, sisäisen laskennan, tilinpäätöksen, maksuliikenteen ja laskennan atk-palvelujen alueilla sekä huolehtii viraston yhteisten talouspalvelujen tuottamisesta.

Taloussuunnittelua ja talousennustamista kehitetään ensisijaisesti hyödyntämällä nykyisen atk-järjestelmän käyttömahdollisuuksia. Taloushallinnon sähköistämistä jatketaan lisäämällä sähköisten verkkolaskujen osuutta sekä lähtevien että saapuvien laskujen osalta. Laskentajärjestelmän toiminnallisuutta kehitetään. Euroopan maksualueen vaikutus otetaan huomioon maksuliikkeen järjestelmissä ja toiminnoissa. Tietojärjestelmien versioita uudistetaan ja siirretään uusille palvelimille.

Tulosbudjetin lähtökohtana on pääosin nykyinen toiminta. Toimintamenot ovat vakinaisen henkilöstön palkkakuluja, tietojärjestelmien ja -laitteiden huolto- ja ylläpitomaksuja sekä muita toimistomenoja. Toimintatulot koostuvat viraston sisällä keskitetysti tuotetuista taloushallintopalveluista sekä rakentamispalvelulle tuotetuista taloushallintopalveluista.

Viestintäyksikkö

Viestintä tukee viraston johtamista ja toimintaa varmistaen, että henkilöstöllä ja kuntalaisilla on toiminnasta riittävästi ja oikeata tietoa. Viestinnälliset toimenpiteet palvelevat johdon strategisia linjauksia, virastolle asetettuja sitovia tavoitteita ja osastojen toimintaa.

Viihtyisä kaupunki ja yhteisvastuullisuus ovat ensi vuoden kattavia teemoja kaikessa katu- ja vihertoimen viestinnässä. Asenteisiin vaikuttamaan pyrki-

vää viestintää kohdistetaan erityisesti ympäristön viihtyisyyteen liittyvässä toiminnassa. Myös pysäköintiin liittyvien pelisääntöjen vahvistaminen vaatii edelleen suunnitelmallista viestintää.

Media on keskeinen ja tehokas kanava kuntalaisille suunnatussa viestinnässä. Tiivis ja osaava yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa jatkuu. Mediaviestinnässä panostetaan suunnittelu- ja rakennushankkeisiin liittyvän ajankohtaisen tiedottamisen lisäksi kunnossapidon teemoihin.

Liikennetiedottamista kehitetään toteutetun kyselyn pohjalta. Viheralueiden käyttöä vahvistaa mm. puistokävelyihin liittyvä tiedottaminen ja esittelyaineiston hyödyntäminen verkkosivuilla.

Verkkoviestintä painottuu tiedotuskanavana entisestään. Rakennusviraston WWW -sivut päivitetään vastaamaan viraston toimintaa. Verkkosivujen kehittäminen kaupungin linjausten mukaan yhä paremmin kuntalaisia palveleviksi vaatii lisäresursseja.

Esite- ja esittelymateriaalit uudistetaan viraston muuttuneen roolin ja toimintojen mukaisiksi. Myös viraston visuaalinen ilme ja graafiset ohjeistot uusitaan vastaavasti. Virastolle laaditaan julkaisustrategia, jossa linjataan sähköisen julkaisemisen ja painettavan materiaalin tuotantotavat ja -periaatteet. Strategiassa korostetaan erityisesti painettavien ja yleisölle jaettavien esitteiden tarveharkintaa ja tuotantovastuuta.

Sisäisessä viestinnässä organisaation kehittämishankkeet ovat keskeisiä haasteita. Linjana on avoin ja aktiivinen viestintäpolitiikka kaikissa henkilöstöä koskevissa kysymyksissä. Sisäisen viestinnän kanavana intranet korvaa sisäiset tiedotuslehdet. Kaupungin sähköinen työpöytä -hanke otetaan huomioon uudistusten suunnittelussa.

Kehittämisyksikkö

Kehittämisyksikön toiminta jakaantuu kolmeen kokonaisuuteen: tietohallintopalvelut, SAP-kehityspalvelut sekä johdon tuki ja kehittämisspalvelut. Tietohallintopalvelut vastaa keskitetystä atk-palvelusta, joita ovat IT-infrastruktuuripalvelut, atk-tukipalvelut ja tietohallinnon koordinointi. SAP – kehityspalvelut vastaa viraston SAP -järjestelmän kehittämisestä. Johdon tuki- ja kehittämisspalvelut vastaa kaupungininsinöörin avustamisesta konsernin johtamisessa ja viraston yhteisten asioiden hoitamisessa sekä virastotason tutkimus- ja kehittämistoiminnasta, ympäristö- ja aloiteasioiden koordinoinnista sekä osallistuu hallinto-osaston kehittämiseen ja tukee osastoja niiden omassa kehittämisessä.

Kehittämisyksikön menot ovat pääosin kiinteitä palkkamenoja, SAP – järjestelmän ylläpitomaksuja, viraston johdon tukeen ja kehittämiseen liittyviä kuluja sekä viraston atk-infrastruktuurin ylläpidon kuluja.

Henkilöstöyksikkö

Henkilöstöyksikkö ohjaa ja tukee rakennusviraston henkilöstöstrategian toteutusta, varmistaa henkilöstön edustuksen, hoitaa palkka- ja palvelussuhdeasioita, huolehtii henkilöstövoimavarojen hallinnasta ja henkilöstön osaamisen kehittämisestä sekä hoitaa ja koordinoi työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työterveyteen kuuluvia asioita.

Henkilöstöyksikön menot koostuvat palkoista, palkkahallinnon tietojärjestelmän ylläpito- ja käyttökustannuksista sekä henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämisen ja harrastus- ja virkistystoiminnan tukemisesta.

Rakennusvirasto vastaa kaupungin henkilöstöstrategian toimenpiteiden käyttöönotosta ja soveltamisesta organisaatiossaan, ja näin ollen ne ovat osa rakennusviraston omaa henkilöstösuunnittelua ja -strategiaa. Suurimmat tulevat haasteet kohdistuvat työvoiman saatavuuteen ja osaamiseen sekä palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien kehittämiseen.

Kiinteistötoimisto

Kiinteistötoimisto vastaa viraston toimitilojen ylläpidosta, toimivuudesta ja kehittämisestä. Vuonna 2009 rakentamispalvelun aloittaessa toimintansa kiinteistötoimiston hoitoon jäivät edelleen virastotalo, Villa Jyränkö sekä muut mahdolliset erikseen sovittavat kohteet.

Kasarmikadun puoleisten hissien peruskorjaussuunnitelma valmistellaan ja myös itse peruskorjaustyö on suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2009.

Virastotalon ensimmäisessä kerroksessa olevat neuvotteluhuoneet on kunnostettu. Kunnostustyötä jatketaan talon kerroksissa olevissa neuvotteluhuoneissa.

Kasarmikadun henkilöstöravintolan keittiön vanhentuneiden suurkeittölaitteiden uusintaa jatketaan.

2.1.3 Katu- ja puisto-osasto

2.1.3.1 Toiminta-ajatus ja päätehtävät

Katu- ja puisto-osaston tavoitteena on viihtyisä, toimiva, kestävä ja turvallinen kaupunkiympäristö.

Päätehtäviämme ovat yleisten alueiden eli katu- ja viheralueiden

- strateginen suunnittelu
- investointihankkeiden laadun ja sisällön määrittely, hankkeiden toimeenpano ja ohjaus
- ylläpidon laadun ja sisällön määrittely, hankinta ja ohjaus
- pysäköinninvalvonta ja maksullinen pysäköinti
- käytön ohjaus ja valvonta
- asiakaspalvelu.

Näkymät ja toimintaympäristön keskeiset muutokset

Tulevina vuosina toimintaympäristössä tapahtuvia keskeisiä muutoksia ovat edelleen kaupungin tiivistyminen ja kaupunkiympäristön merkityksen korostuminen. Asukkaiden vaatimustaso kasvaa. Katu- ja viheralueverkosto kasvaa ja ikääntyy. Talouden kiristyminen edellyttää tehokasta kustannusten hallintaa ja palvelujen hankkimista taloudellisesti. Näiden osaston strategia-työn yhteydessä tunnistettujen toimintaympäristömuutosten lisäksi vuoden 2009 toimintaympäristössä suurimpia muutoksia ovat Sipoon alueliitos ja rakennusviraston organisaatiomuutos. Pääkaupunkiseudun yhteistyö on entistä aktiivisempaa. Ilmaston muutokseen tulee varautua.

Yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon tulee vastata pääkaupungilta odotettua laatua. Vuonna 2009 Helsinkiä rakennetaan satamakäytöstä vapautuvien alueiden takia ennätyksellistä vauhtia, joten myös katu- ja puistoinvestoinnit kasvavat voimakkaasti.

Katuinvestointien taso kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna noin 17 %. Pääosa kasvusta johtuu Länsisataman ja Kalasataman alueiden uudisrakentamisesta. Samalla joudutaan osittain tinkimään katujen peruskorjauksista. Myös rakentamattomien sorakatujen rakentaminen edistyy edelleen hitaasti.

Puistorakentamisen investointimääräraha kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna noin 20 %. Kasvu johtuu erityisesti Eiranrannan ja Töölönlahden puistojen rakentamisesta, Kaivopuiston itäosan peruskorjauksesta sekä Jätkäsaaren puistojen suunnittelusta. Puistojen uudisrakentamista joudutaan lykkäämään puistojen peruskorjauksiin panostamiseksi.

Ylläpidon määrärahat kasvavat noin 11 %. Katujen kokonaisvastuuhoito-alueita laajennetaan. Ylläpidettävien katujen ja puistojen pinta-alan kasvu

lisää menoja. Määrärahojen kasvuun vaikuttavat myös Sipoon liitosalueen kustannukset sekä Siisti Stadi -projektin päättymisen ja tehtävien siirtymisen osaksi ylläpitotöitä. Ylläpidon kustannusten nousuun on osittain pystytty varautumaan osittain. Katu- ja puisto-osaston käyttöön osoitetut määrärahat eivät kuitenkaan riitä vähentämään järjestelmällisesti aikaisempina vuosina kertynyttä korjausvelkaa.

Katupölyn määrää pyritään pitämään kurissa ajoratojen ylimääräisillä kaste-
luilla ja puhdistuksilla erityisesti vilkasliikenteisillä ns. katukuilukaduilla.

Roskaantumisen vähentämisen toimenpiteitä tehostetaan. Keskeisten alueiden tehostettua siivousta laajennetaan aluekeskuksiin ja siivoustyön aloitusta aikaistetaan arki-aamuisin rakennusvirastolle asetetun sitovan tavoitteen mukaisesti.

Roskaantumisen vähentämiseksi lisätään yhteistyötä muiden virastojen kanssa. Erikseen asetetun laitosten ja virastojen välisen ns. roskaryhmän toimintaa tehostetaan. Nuorison käyttäytymiseen suunnattu asennekampanja yhdessä opetusviraston ja nuorisoasiankeskuksen kanssa toteutetaan ja laajempaa yhteiskunnalliseen viestintään perustuvaa asennemuokauskampanjaa valmistellaan yhteistyössä keskushallinnon viestinnän kanssa tarvittavien esitysten ja määrärahojen saamiseksi seuraavan vuoden talousarvioesitykseen.

Vapaaehtoistyötä jatketaan ja tehostetaan kevätsiivousten, talkoiden, tapahtumien ja muiden vastaavien yhteydessä kaupunginosayhdistysten, kansalaisjärjestöjen sekä yksittäisten kaupunkilaisten kanssa.

Roskakorien ja suursäiliöiden määrää lisätään sekä esikaupunkialueilla että keskustan alueella puistojen peruskorjausten yhteydessä sekä ulkoilureittien varrella. Roskakorien tyhjentämistä tehostetaan. Keskustan alueella esitetään talousarvion laatimisen yhteydessä roskakorien tyhjennysvastuun siirtämistä kiinteistöiltä kaupungin vastuulle.

Jatketaan muiden kaupungin laitosten kanssa laajaa ja tiivistä yhteistyötä kaivutöistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Erityisesti keskustan alueen kaivutöihin panostetaan aiempaa enemmän. Lisäksi käynnistetään yhteinen kunnallistekninen työmaa -konseptin mukainen toimintatapa.

Ulkovalaistuksen laatutason ohjausta vahvistetaan ja kiinnitetään erityistä huomiota valaistuksen energiatehokkuuteen.

Toiminnassa pyritään asiakaslähtöisyyteen. Palveluiden kehittämistä jatketaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Sekä asiakaspalautejärjestelmän että asiakastytyväisyyskyselyjen kautta saadun palautteen perusteella kehitetään toimintaa edelleen.

Sähköisiä asioimismahdollisuuksia lisätään alueiden käytössä. Pysäköinninvalvonnassa otetaan käyttöön uutta teknologiaa. Ajoneuvojen siirronvalvonta organisoidaan osaksi palvelutoimistoa.

Katu- ja puisto-osaston ja HKR-Ympäristötuotannon yhteisten vuonna 2007 - 2008 toteutettujen kehittämishankkeiden tuloksia otetaan käyttöön ja näin selkeytetään tilaajan sekä tuottajan välisiä menettelytapoja. Organisaatiomuutoksen aiheuttamat tilaajan ja tuottajan väliset muutokset toteutetaan siten, että toiminta ja palvelut eivät kärsi ja asukkaille aiheutuva häiriö on mahdollisimman vähäinen.

Yhteisstrategioiden toteuttaminen

Hyvinvointi ja palvelut

Palvelujen kehittämisessä on keskitytty palvelujen ja prosessien määrittelyyn, palvelujen vaikuttavuuden selvittämiseen ja kustannusten hallinnan ja vertailun parantamiseen. Sähköistä asiointia lisätään yleisten alueiden lupien hakemisessa, palautteen annossa, suunnittelun vuorovaikutusmenettelyissä sekä viestinnässä. Yleisten alueiden suunnitelmien yhteydessä karotetaan eri käyttäjäryhmien tarpeita monipuolisin vuorovaikutusmenettelyin ja kehitetään syrjäytymisvaarassa olevia alueita. Paikkatietopohjaisten tietojärjestelmien ja pysäköinninvalvonnan järjestelmien kehittämisessä hyödynnetään uusinta teknologiaa. Lisätään pääkaupunkiseudun yhteistyötä ja käynnistetään yhteisiä kehittämishankkeita ja -selvityksiä teknisen työryhmän ehdottamien jatkotoimenpiteiden pohjalta. Henkilöstön hyvinvointi on keskeinen toiminnan voimavara. Johtamista ja osaamista kehitetään.

Kilpailukyky

Toiminnassa on tunnistettu tietojärjestelmien hyödyntämisen mahdollisuus tiedon hallinnassa ja erityisesti vuorovaikutteisuuden ja välittömän asukaspalautteen välineenä. Yleisten alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa ovat yhtenä näkökulmana myös yritysten toimintaedellytykset ja odotukset.

Kaupunkirakenne ja asuminen

Kaupunkirakenteen, keskustan ja aluekeskusten kehittymistä, uusien aluekokonaisuuksien toteuttamista ja asuntotuotannon edellytyksiä edistetään kaavoitusyhteistyöllä ja ajoittamalla yleisten alueiden investointihankkeiden toteutussuunnittelu ja rakentaminen siten, että ne tukevat uusien aluekokonaisuuksien toteutuksen kokonaisaikataulua ja muun rakentamisen etenemistä. Keskukset otetaan huomioon yleisten alueiden investointien ja ylläpidon laatutasomäärittelyissä. Lisäksi osallistutaan pääkatuverkon kehittämissuunnitelmahankkeisiin niiden yleissuunnitelmavaiheessa ja vastataan niiden toteutussuunnittelusta ja toteutuksesta. Myös joukkoliikenteen nopeuttamishankkeiden katu- ja rakennussuunnittelu ja toteutus etenevät kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston laatimien liikennejärjestelypäättösten pohjalta. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset turvataan bussireittien, pysäkkien ja terminaalien ylläpidon priorisoinnilla.

Katu- ja puisto-osaston tavoitteita

Palvelukyky ja vaikuttavuus

- Työmatkaliikennettä palvelevat tärkeimmät kadut ja kevyen liikenteen väylät on aurattu ja liukkaudentorjunta tehty ennen klo 7.00.
- Kaivutöistä aiheutuvia haittoja vähennetään rakennusviraston koordinoimana.
- Helsingin keskeiset alueet siivotaan arki-aamuisin työmatkaliikenteen alkuun mennessä.
 - Elielin aukio, Rautatientori, Narinkkatori, Tallinnanaukio, Ylä- ja Almalmin tori, Esplanadin puisto, Vanha Kirkkopuisto ja Vaasan puistikko
 - alueet siivotaan arki-aamuisin klo 8.00 mennessä
- Katupölyn (PM10) pienhiukkasmäärät eivät ylitä ilmanlaatuasetuksen mukaisia raja-arvoja vuonna 2009.
- Arvioidaan rakennusviraston toiminnan aiheuttamat vaikutukset ilmastomuutokseen ja selvitetään keinoja, joilla yleisten alueiden hoidossa tulee varautua ilmastomuutokseen (KPO osallistuu).
- Asiakaslähtöisyys ja asiakkuuden hallinta kehittyvät. Saatua asiakaspalautetta (asiakastytyväisyyskyselyt, suora asiakaspalautte, sidosryhmäkysely) käytetään palveluidemme kehittämiseen. Sähköisen asiointin mahdollisuuksia lisätään. Asukastoimintaa tuetaan.
- Sipoon ja Vantaan liitosalueiden yleisten alueiden ylläpito ja asiakaspalvelu järjestetään Helsingin nykyisten palveluiden laatutason mukaisina.
- Ulkovalaistuksen vaaraa aiheuttavat kolari- ja myrskyvauriot korjataan viivytyksettä. Muiden valaisinvikojen korjausviive vikailmoituksesta on korkeintaan 4 viikkoa. Lampunvaihdot toteutetaan siten, että pimeitä valaisimia on korkeintaan 3 %.

Resurssit ja talous

- Kustannusten hallinta paranee ja kustannustietous ja -vertailu lisääntyvät. Tietoja hyödynnetään hankinnoissa.
- Toimintamme tuottavuus paranee tietojärjestelmien käyttöä tehostamalla ja tukipalveluja keskittämällä.
- Määrärahojen käyttöaste on käyttötaloudessa 98 - 100 % ja investointitaloudessa 80 - 100 %.
- Uusien alueiden katujen suunnittelu ja rakentaminen etenevät maankäytön ja asumisen toteutusohjelman edellyttämän aikataulun mukaisesti.

Prosessit ja rakenteet

- Tilaamisprosessit kehittyvät ja tilaajan ohjausvaikutus vahvistuu.
- Ylläpidon tuotteistus ja sopimuskäytännöt otetaan käyttöön.
- Johtamisen ja suorituskyvyn itsearviointia jatketaan (kaupunginjohtajan laatupalkintokilpailuun osallistuminen 2010).
- Pysäköinninvalvontaa tehostetaan ottamalla käyttöön uutta teknologiaa.
- Yleisten alueiden omaisuuden hallinta paranee (omaisuustieto, alueelliset tarveselvitykset, korjausvelka, peruskorjaus ja rakenteellinen kunnossapito).
- Tuote- ja palvelulinjaukset otetaan käyttöön.

Henkilöstö ja osaaminen

- Henkilöstön työhyvinvointi ja työssä jaksaminen kasvavat.
- Henkilöstön innovatiivisuus ja osaaminen paranee.
- Henkilöstösuunnittelu vahvistuu ja henkilöstön saatavuus paranee.
- Henkilöstön palkkaus ja palkitseminen ovat osa osaston johtamista ja linjassa osaston strategian kanssa.
- Johtaminen kehittyy.

Kehittämisen painopisteet

Katu- ja puisto-osaston kehittämisen painopistealueet on määritelty vuonna 2006 hyväksytyssä katu- ja puisto-osaston strategiassa.

Omaisuuden hallinta

- yleisten alueiden rekisterin tietosisällön tarkentaminen ja tietosisällön ylläpidon varmistaminen
- tapahtumahallinnan tietojärjestelmän kehittäminen
- hankerekisterijärjestelmän käyttöönotto
- kuntotietokannan kartoitusalueen rakentaminen

Laadun ja kustannusten hallinta

- tuotteistaminen ja nimikkeistötyö
- toimintajärjestelmän jatkokehittäminen mm. itsearviointi ja laatukilpailuun valmistautuminen
- infra -hankkeiden kustannusten hallinta ja määrittely

- tuottavuuden parantaminen mm uusimalla pysäköinninvalvonnan järjestelmiä ja laitteita
- suurten kuntien ylläpidon kustannusvertailun kehittäminen
- toiminnan vaikuttavuuden arviointi asiakaspalautteen perusteella

Osaava henkilöstö

- osaston yhteinen rekrytointiohjelma vuoteen 2012
- yhteistyöohjelman valmistelu oppilaitosten kanssa ja ammatillisten täydennyskoulutusmahdollisuuksien parantaminen
- osallistuminen viraston palkkaohjelman kehittämiseen
- työnantajakuvaan vaikuttavien tekijöiden selvittäminen yhdessä viraston henkilöstöyksikön kanssa
- johtamisen ja esimiestyön kehittäminen

Tilaaajan roolin vahvistaminen

- tilaaajan toimintakulttuurin terävöittäminen
- mahdollisesta tuottajan eriyttämisestä aiheutuvat organisaatiomuutokset

Helsinki kaikille -projekti

- tiedon soveltaminen ja käytännön toteuttaminen

Viestintä

Viihtyisä kaupunki ja yhteisvastuullisuus

Yhteistyössä nuorisoasiankeskuksen ja opetusviraston kanssa toteutetaan koululaisille suunnattu "Kaverikasvatus" -asennekampanja vuonna 2008 tehdyn roskaantumistutkimuksen tulosten pohjalta.

Lisäksi tehdään aloite erillismäärärahalla toteutettavasta hallintokeskuksen koordinoimasta näkyvästä asennekampanjasta vuosille 2010 - 2013 roskaantumisen vähentämiseksi ja kaupungin viihtyisyyden edistämiseksi. Tavoitteena on, että kampanjan suunnittelu käynnistyy vuonna 2009 yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa.

Pysäköintiin ja pysäköinninvalvontaan liittyvistä uudistuksista tiedotetaan suunnitelmallisesti tavoitteena pysäköinninvalvonnan parempi palvelukuva.

Aluerakentamisprojektien viestinnässä tehdään yhteistyötä talous- ja suunnitteluosaston kehittämisosaston ja muiden hallintokuntien kanssa. Myös Sipoon alueliitosalueen viestintä hoidetaan hallintokeskuksen koordinoimana.

Katu- ja viheralueverkostoa tutuksi tekevien opastettujen asukaskävelysten järjestämistä jatketaan. Kaupunkikävelysten materiaali muokataan hyödynnettäväksi myös www-sivuilla.

Osaston toiminnasta tiedotetaan aktiivisesta ja mediatiedotteiden teemoja monipuolistetaan. Jatkossa lisätään ilmiöistä tai teemoista tiedottamista yk-

sittäisten tiedotteiden sijaan (esim. kaupunkipuiden uusiminen, kokonaisvastuuhoito ja ylläpitovastuut, puistojen arvokas kasvillisuus).

Selkiytetään muiden toimijoiden eli kaivulupien ja liikennejärjestelylupien luvan saajien vastuu tiedottamisessa.

Tapahtumat

Järjestetään kansainvälisen viheralan järjestön IFPRAn (International Federation of Park and Recreation Administration) Mikkelissä pidettävän Eurooppa kongressin ennakkotapahtuma Helsingissä 12 - 13.6.2009.

Esitteet

Turvallinen katuvihreä -esite uudistetaan ja päivitetään tulostettavaksi pdf -esitteeksi.

Asukasyhteistyö

Aluesuunnitelmien ja muiden suunnitteluhankkeiden yhteydessä tehdään asukasyhteistyötä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Asukastoimintaa edistetään jatkamalla Hyvä kasvaa Helsingissä -liikkeen toimintaa.

Viherneuvonta ja ympäristökasvatus

Katu- ja puisto-osasto ostaa helsinkiläisille suunnattuja piha- ja viherneuvonta- sekä ympäristökasvatuspalveluita Oy Gardenia - Helsinki Ab:ltä.

Uutelan luontopolku uusitaan ja Salmen luontopolku suunnitellaan.

2.1.3.2 Yleisten alueiden strateginen suunnittelu ja ulkovalaistus

Päätehtävät

Suunnittelutoimiston toiminta-ajatuksena on viihtyisän, toimivan, kestävän ja turvallisen kaupunkiympäristön luominen ja säilyttäminen kustannustehokkaasti. Toimisto vastaa Helsingin katu- ja puistoverkoston strategisesta suunnittelusta ja vastuualueeseen liittyvistä hallinnollisista tehtävistä. Lisäksi toimisto vastaa ulkovalaistuksen hankinnasta sekä tuottaa sisäisiä ja ulkoisia asiantuntijapalveluita.

Strategisen suunnittelun pätehtävät ovat kaavoitukseen vaikuttaminen, laatu- ja palvelutasomäärittelyt, alueellisten ja pääkatuverkoston tarveselvitysten teettäminen sekä kunnostustarpeiden priorisointi, rakentamisen hankemäärittelyt kustannuslaskelmineen sekä hoito- ja kunnostussuunnitelmien teettäminen. Strategisen suunnittelun tehtäviin kuuluvat myös yhteyden-

pito asukasyhdistyksiin sekä suunnitelmiin liittyvän viestinnän ja vuorovai-
kutuksen järjestäminen.

Vuoden 2009 alusta alkaen uusia tehtäviä ovat hankerekisterin ja tuote- ja palvelulinjauskokoelman ylläpidon tehtävät. Uusi tehtävä on myös omaisuudenhallinnan koordinointi osastolla. Rakennettujen alueiden tarvekartoitusten kokonaiskiertoa nopeutetaan. Alueet käydään läpi tarvekartoituksin vuoden 2009 alusta lähtien viiden vuoden kokonaiskierrolla (n. 600 ha / vuosi) yleisten alueiden laadun varmistamiseksi ja rahoitustarpeen ennakoinniseksi. Vuoden 2010 talousarvion valmistelua varten tuotetaan ensimmäisen kerran tehtyihin kartoituksiin perustuva arvio rakennetun omaisuuden korjauksen kokonaisrahoitustarpeesta ja ennuste omaisuuden tilan kehittymisestä.

Valaistuksen järjestämisestä katu- ja puistoalueille on rakennusvirastolla pitkäaikainen palvelusopimus Helsingin Energian kanssa. Tehtävämme on ulkovalaistuksen laajuuden ja laatua koskevien tavoitteiden määrittäminen, rahoituksesta huolehtiminen ja ulkovalaistuspalveluiden tilaaminen. Vastamme ulkovalaistuksen toiminnallisesta kehittämisestä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, rakennusvalvontaviraston ja Helsingin Energian kanssa.

Helsingin Energian tehtävänä on tuottaa ulkovalaistuksen kokonaispalvelu rakennusviraston tilauksen mukaisesti. Kokonaispalvelu sisältää valaistuksen suunnittelun ja rakennuttamisen, valaistusjärjestelmän huollon ja kunnossapidon, valaistukseen tarvittavan energian toimittamisen sekä valaistusjärjestelmän investointi- ja pääomakustannusten rahoituksen. Ulkovalaisinlaitteet ovat Helsingin Energian omaisuutta. Helsingin Energia vastaa valaistusjärjestelmän teknisestä kehittämisestä.

Eriyisiasiantuntijuudet toimistossa painottuvat arkkitehtuurin ja kaupunkikuvan, puisto- ja metsäkasvillisuuden, kaupunkikalusteiden, ulkovalaistuksen, hulevesien johtamisen, omaisuudenhallinnan ja paikkatiedon alueille. Näitä asiantuntijapalveluita tarjotaan osaston muille toimistoille sekä yhteistyötalanteissa myös muille virastoille ja liikelaitoksille. Päälysteiden asiantunte-
musta vahvistetaan vuonna 2009.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Vuonna 2009 toiminnan painopisteenä ovat:

- toimiston toimintasuunnitelman toimeenpano
- hallinnollisten tehtävien huolellinen, määräaikoihin sitoutunut valmistelu
- hankemäärittelykäytännön kehittäminen ja hankeohjelmien laadinnan lisääminen
- toiminnan kehittäminen sisäiseen palvelutarpeeseen perustuen tietojärjestelmiä, tehtävien projektoimista ja ostopalveluita tehokkaasti hyödyntämällä
- osaamisen kehittäminen.

Ulkovalaistuspalvelujen tuotannon lähtökohdat ja toiminnalliset tavoitteet ovat:

Laatutason ohjaus

- jatketaan katualueiden valaistusperiaatteet määrittelevän tarveselvityksen laadintaa. Selvitys valmistuu vuoden 2009 lopussa
- laaditaan periaatteet ja ohjeet leikkipaikkojen ja koira-aitausten valaisemisesta sekä jatketaan loppuun aiemmin aloitettu ohje puistojen valaistuksesta. Ohjeet valmistuvat vuoden 2009 lopussa
- määritetään periaatteet käytettävistä valaisinkalusteista. Selvitys valmistuu kesällä 2010
- laaditaan ohjelma vuonna 2015 käytöstä poistuvien elohopeahöyrylamppeiden korvaamisesta muilla valonlähteillä. Lamppuja on edelleen käytössä 47 000 kpl, mikä on 60 % kaikista ulkovalaisimista
- valaistuksen energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Valaisinten uusimista nopeutetaan, minkä seurauksena valaisinpisteiden keskimääräinen tehonkulutus (kWh/valaisinpiste) alenee noin 1,5 % vuodessa
- seurataan tiiviisti uusien energiatehokkaiden valonlähteiden, mm. LEDien kehitystä osallistumalla alan tutkimusprojekteihin

Suunnittelu ja rakentaminen

- kaikille uusille kaduille, toreille ja aukioille rakennetaan valaistus
- puistoalueiden leikki- ja oleskelupaikat ja tärkeät kulkutiet valaistaan
- vanhaa valaistusverkkoa saneerataan siten, että sen pääoma-arvo säilyy ja energiatehokkuus paranee. Tämä edellyttää uusimismäärän nostamista nykyisestä 2 000 valaisimesta 2 500:een.

Huolto ja kunnossapito

- vaaraa aiheuttavat kolari- ja myrskyvauriot korjataan viivytyksettä
- pimeitä valaisimia saa olla korkeintaan 3,0 %
- muiden valaisinvikojen korjausviive vikailmoituksesta on korkeintaan 4 viikkoa
- kunnossapidon laatu- ja palvelutasoa parannetaan mm. kehittämällä internetpohjaista vikatietojärjestelmää. Erityisesti panostetaan järjestelmän helppokäyttöisyyteen asukkaille

Sähkö ja käyttö

- sähkön hinta on sovittu koko vuodeksi 2009
- katujen ja puistojen valaistus on toiminnassa koko pimeän ajan
- valaisinten energiatehokkuuden paranemisesta johtuen sähkön kokonaiskulutus ei kasva valaistusverkon kasvusta huolimatta

Määrärahat

Strategisen suunnittelun toimintasuunnitelman mukaisten tehtävien määräraharave ostopalveluihin on 700 000 euroa.

Katujen ja puistojen ulkovalaistuksen määrärahan kasvu vuoden 2008 tasosta on 2,5 %. Määrärahan korotuksella katetaan sähkön hinnan noususta ja valaistusverkon nopeutetusta uusimisesta aiheutuvat kustannukset. Sähkön hinta nousee noin 10 % vuoden 2008 tasosta. Tämä aiheuttaa noin 300 000 euron lisäyksen ulkovalaistuksen energiamenoihin. Kasuvat energiatehokkuusvaatimukset edellyttävät vanhan valaistusverkon aiempaa nopeampaa uusimista. Tämä aiheuttaa lisäystä suunnittelu ja rakennuttamiskustannuksiin sekä tulevana vuosina myös pääomakustannuksiin. Ulkovalaistuksen kustannuksista pääomakulujen osuus on 45 %, suunnittelun ja rakennuttamisen 15 %, huollon ja kunnossapidon 15 % ja sähkön 25 %.

Menot	TP 2007	TS 2008	TS 2009
ulkovalaistus	17 620 195	18 500 000	18 950 000
strateginen suunnittelu	1 548 575	1 725 000	2 034 000

2.1.3.3 Yleisten alueiden tilaajarakennuttaminen

Päätehtävät

Katujen ja puistojen tilaajarakennuttamisesta vastaa katu- ja puisto-osaston investointitoimisto. Tilaajarakennuttamisen ydintehtävät ovat katu- ja puistohankkeita koskevan investointiohjelman valmistelu talousarvio- ja toimintasuunnitelmavaiheessa ja yleisten töiden lautakunnan hyväksymän ohjelman toimeenpano. Tämän lisäksi investointitoimisto tilaa huomattavan osan esirakentamisen ja lähiörahaston käyttöön osoitetuilla määrärahoilla tehtävistä investoinneista. Toimiston rooli on kasvanut merkittävästi likaantuneen maaperän käsittelyyn ja täyttömaiden hankintaan liittyvissä tehtävissä, joiden hoidosta vastaa tehtävään palkattu projektin johtaja.

Investointiohjelman valmistelu tapahtuu kahdessa vaiheessa. Alustava investointiohjelma viideksi seuraavaksi vuodeksi laaditaan osana kaupungin talousarvion ja -suunnitelman valmistelua ja lopullinen yhden vuoden investointiohjelma toimintasuunnitelman laatimisen osana. Investointiohjelma valmistellaan katu- ja puisto-osaston sisäisenä yhteistyönä ja kaupungin muiden hallintokuntien ja liike-laitosten sekä infra-alan yksityisten operaattoreiden kanssa. Niistä tärkeimmät ovat talous- ja suunnittelukeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto, kiinteistövirasto, liikuntavirasto, sosiaalivirasto ja teknisen huollon verkostojen (vesi, viemäri, sähkö, kaukolämmitys ja -jäähdytys, tietoliikenne) omistajat.

Investointihankkeiden alustavat laadun ja sisällön määrittelyt tehdään talousarvion valmistelun yhteydessä. Niitä täsmennetään toimintasuunnitelman valmistelun yhteydessä. Lopulliset, hankkeiden suunnittelua ohjaavat laatu-

tasomäärittelyt ja kustannustavoitteet tehdään hankekohtaisesti hankeohjelman laatimisessa yhteistyössä suunnittelutoimiston kanssa. Määrittelyt tukeutuvat asemakaavamääräyksiin tai vastaavaan tavoiteasetantaan. Kustannustavoitteet määritellään hankeosalaskentaa käyttäen.

Investointiohjelman toimeenpanoon sisältyy hankkeiden suunnittelun teettäminen, rakennusvaiheen urakointi- ja tilaamispalvelujen hankinta, tilaaja-rakennuttajan toimesta tapahtuva koordinointi ja valvonta rakennusvaiheessa ja valmistuneiden hankkeiden vastaanotto ja luovutus yleiseen käyttöön.

Katujen ja puistojen suunnittelupalvelut hankitaan yksityisiltä suunnittelu-toimistoilta. Hankinta perustuu hankekohtaiseen tarjouskilpailuun tai tehdään katu- ja puisto-osaston ja eräiden suunnittelutoimistojen välisen, kaksivuotisen yleissopimuksen perusteella.

Urakointipalvelut tilataan rakentamispalvelun ympäristötuotannolta, joka toteuttaa hankkeet omajohtoisena tuotantona omia resursseja ja kilpailuttamia aliurakoitsijoita käyttäen. Ympäristötuotanto rakentaa hankkeet las-kutyönä vuosittain tehtävän rakentamisen palvelusopimuksen mukaisin eh-doin. Myös Rakentamispalvelun Talonrakennus ja Logistiikka -yksiköltä tila-taan sen tuotantoon sopivia rakentamispalveluja, kuten puurakenteita ja LVI- ja sähköasennustöitä.

Rakennuttamispalvelut tilataan pääsääntöisesti HKR-Rakennuttajalta, joka vastaa urakan kilpailuttamisesta, tilaamisesta, työnaikaisesta valvonnasta ja vastaanotosta. Eri osapuolten yhteishankkeissa rakennus- tai rakennut-tamispalvelu voidaan tilata hankkeen yhteistyökumppanilta kuten tiehallin-nolta.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Investointitoimiston toiminnan painopisteenä on katujen ja puistojen yleis- ja rakennussuunnitelmien teettäminen ja toimeenpano tehokkaasti ja taloudel-lisesti yleisten töiden lautakunnan hyväksymän toimintasuunnitelman mu-kaisesti.

Katu- ja puisto-investointien volyyymi kasvaa vuonna 2009 edelleen huomata-vasti aikaisempaan verrattuna, kasvu tulee jatkumaan koko taloussuunni-telmakauden. Tehtäväkuormaa lisää myös kasvanut vaatimustaso hankkei-den aikatauluissa (MA -ohjelman toteuttaminen) ja operatiivisessa läpivien-nissä (Yhteinen työmaa -menettely, projektialueiden toteutuslogistiikan joh-taminen).

Työmäärän voimakkaasta kasvusta johtuen investointitoimiston käytössä olevat rakennuttajaresurssit eivät tule riittämään tilaajan rakennuttajatehtä-vien hoitoon nykikäytännön vaatimalla tavalla. Tämän vuoksi vuoden 2009 aikana on välttämätöntä lisätä edelleen ostopalveluja avustavissa ja tekni-sissä tilaajan rakennuttamis- ja valvontatehtävissä siten, että omat resurssit vapautuvat hankkeiden suunnitteluvaiheen sisällönohjaukseen ja toteutuk-

sen kokonaiskoordinaatioon. Lisäksi katu- ja puisto-osasto tulee selvittämään vuoden 2009 aikana taloussuunnitelmakaudella (2009 - 2013) käynnistyvien megahankkeiden toteuttamismahdollisuuksia esimerkiksi projektinjohtourakoinnin avulla.

Rakennuttamisen tuotantotapastrategian keskeinen periaate tähän saakka on ollut, että katu- ja puisto-osasto on osaltaan varmistanut HKR-Ympäristötuotannon täystyöllisyyden. Käytännössä tämä on merkinnyt sitä, että lähes kaikki tavanomaiset katu- ja puistohankkeet on tilattu kaupungin sisäiseltä tuottajalta. Ainoastaan suuret erillishankkeet ja erityisosaamista tai -tekniikkaa vaativat hankkeet katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta.

Rakentamispalvelun perustaminen vuonna 2009 pakottaa arvioimaan hankintakäytäntöä siten, että tilaajan tulee arvioida tähänastista kriittisemmin Ympäristötuotannon kapasiteetti katu- ja puisto-osaston urakoissa ja mitoittaa tilauksensa sen mukaisesti. Käytännössä tämä johtaa ulkopuolisten urakoitsijoiden osuuden kasvuun ja mukaan tulon myös tavanomaisten katu- ja puisto-urakoiden toteutuksessa. Urakoiden rakennuttaminen tilataan HKR-Rakennuttajalta.

Määrärahat

Investointitoimiston käyttömenot rahoitetaan käyttötalouden määrärahoista. Käyttömenoista investointiohjelman toimeenpanoon kuluva osa tuloutetaan investointimäärärahoista käyttötuloksi (valmistus omaan käyttöön). Tuloutuksen määrä on vuonna 2009 yhteensä 3,1 milj. euroa sisältäen investointitoimiston vuotuiset menot sekä niille kuuluvan osuuden osaston yleiskuluista.

Menot / tuloutus	TP 2007	TS 2008	TS 2009
tilaajarakennuttaminen	2 259 442	2 800 000	3 133 000

2.1.3.4 Yleisten alueiden ylläpito

Päätehtävät ja uudet vastuut

Katu- ja viheralueiden ylläpidon tehtävänä on pitää Helsingin yleiset alueet siisteinä ja kadut liikenteen tarpeita tyydyttävässä kunnossa. Tavoitteenamme on tilata ylläpito kustannustehokkaasti ja asetettujen laatu- ja tasotavoitteiden mukaisesti

Toimintasuunnitelman lähtökohtana ovat vuoden 2009 talousarvioesitys ja vuoden 2008 määrärahat. Ylläpidon tilaamisen määräraha vuodelle 2009 on 69,7 miljoonaa euroa, missä on 11 % lisäys vuoden 2008 määrärahaan. Ylläpitokustannustason nousun arvioidaan olevan noin 5 %.

Osa määrärahan kasvusta johtuu ylläpitoon siirtyvistä uusista tehtävistä: töhryjen poisto (0,95 M€), pilaantuneiden maiden viranomaistehtävät (mm. Vuosaaren ja Iso Huopalahden kunnostettaviin kaatopaikkoihin liittyvät selvitykset, 0,2 M€) sekä Sipoon liitosalueen kustannukset (0,6 M€).

Liitosalueella olevia yksityisten urakoitsijoiden talvihoidon ja viheralueiden ylläpidon sopimuksia pyritään jatkamaan siten, että hoitourakoihin sisällytetään myös puhtaanapito. Rakenteellinen kunnossapito tilataan rakentamispalvelun ympäristötuotannolta. Helsingin Energia tulee vastaamaan alueen valaistuksen kunnossapidosta. Kartta liitosalueista on liitteenä 7.

Kasvaneiden pinta-alojen ylläpitoon varataan 1,1 miljoonaa euroa. Katualueet kasvavat noin 20 ha ja rakennetut puistoalueet 12 ha.

Katujen kokonaisvastuuhoitoalue laajenee Malmin, Tapaninkylän ja Pukinmäen esikaupunkialueille. Lisäksi kokonaisvastuuhoitoa laajennetaan asukas yhdistyksen vaatimuksesta myös Kumpulän ja Toukolan pientalovaltaiselle alueelle, johon on luontevaa liittää myös Arabianrannan alue.

Helsingin kaupungin virallisiin arvoihin kuuluvan turvallisuuden parantamiseen varataan noin 0,5 miljoonaa euroa, mikä osoitetaan liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Määrärahatarpeita aiheuttavat myös esteettömyyden entistä parempi huomioiminen ylläpidossa, aluesuunnitelmien toteuttaminen, ympäristönsuojelulainsäädännön ilmanlaatuvaatimukset sekä puhtaanapitoa ja talvikunnossapitoa koskevat sitovat tavoitteet.

Rakennusviraston uudeksi sitovaksi tavoitteeksi asetetun kaupungin keskeisten alueiden puhtaanapito ennen työmatkaliikenteen alkua aiheuttama lisäkustannus tulee olemaan noin miljoona euroa.

Määrärahat

Katu- ja viheralueiden ylläpidon menot (ilman osaston yleis- ja tilaamiskuluja)	TP 2007	TS 2008	TS 2009
Yleisten alueiden ylläpito yhteensä	57 380 246	62 613 000	69 745 000
Katualueet	37 569 457	43 492 000	48 068 000
Viheralueet	19 418 446	18 601 000	20 927 000
Vahinkotapahtumat yleisillä alueilla	392 343	520 000	550 000
Pilaantuneiden maiden viranomaistehtävä	0	0	200 000
Kadut yhteensä	37 569 457	43 492 000	48 068 000
Talvikunnossapito	15 650 395	20 189 000	20 440 000
Puhtaanapito (sis. vesial. puhtaanapidon)	8 098 475	9 670 000	9 600 000
Rakenteellinen kunnossapito	8 266 350	7 827 000	9 850 000
Yleisten alueiden erityiskohteet	2 359 689	2 067 000	2 680 000

Katuvihreä	2 264 937	2 400 000	3 120 000
Sillat ja taitorakenteet	517 325	473 000	750 000
Kadun tukituotteet	412 286	866 000	678 000
Siisti Stadi -töhyryjen poisto	0	0	950 000
Viheralueet yhteensä	19 418 446	18 601 000	20 927 000
Rakennetut puistot	12 218 115	10 956 000	12 503 000
Maisemapellot ja niityt	1 112 038	1 162 000	1 286 000
Metsät	2 393 103	2 693 000	2 777 000
Kartano- ja huvila-alueet	741 652	793 000	888 000
Siirtolapuutarhat, viljelypalstat, kesämajat	315 830	250 000	295 000
Luonnonsuojelualueet ja linnoituslaitteet	307 164	393 000	428 000
Talvipuutarha	564 387	588 000	628 000
Puistoraittien talvi- ja puhtaanapito	1 100 000	1 015 000	1 250 000
Purot	100 614	123 000	163 000
Vihertukituotteet	565 543	658 000	709 000

Katualueet

Talvihoitoon on varattu 20,85 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2008 toimintasuunnitelmassa. Vuoden 2008 arvioitua toteutumaan verrattuna määrärahan nousu on 3,4 %. Syynä vähäiseen kasvuun ovat talviolosuhteiden muutokset viimeisten talvikausien ajalta.

Puhtaanapitoon käytetään vuonna 2009 yhteensä 10,1 milj. euroa, mikä on 4,1 % enemmän kuin vuonna 2008. Tähän lukuun sisältyy töhryjen poisto, joka siirrettiin ylläpitotoimiston vastuulle Stop Töhryille -projektin päätyttyä (0,95 milj. euroa).

Malmi - Tapanila - Pukinmäki ja Kumpula - Toukola - Arabiaranta -alueiden kiinteistöjen vastuulla olevat, tonttien omistajille lain perusteella kuuluvat talvikunnossa- ja puhtaanapitotehtävät siirretään kaupungin hoidettavaksi kesäkuun alusta 2009 kyseisten alueiden siirtyessä kokonaisvastuuhoitoon. Näiden kokonaisvastuuhoitoalueiden käynnistyessä alkukesästä laajenevat kaupungin vastuulla olevat katujen puhtaanapitoalueet noin 150 ha.

Katujen ylläpitovastuut laajenevat myös uusien alueiden valmistumisen johdosta. Korkeatasoisten katu ympäristöjen ylläpito on keskimääräistä kalliimpaa, esimerkkeinä tästä ovat Kampin alue ja Uutelan kanava ympäristöineen.

Roska-astioiden tyhjennys- ja kunnossapitopalvelukokeilu on tarkoitus käynnistää Töölön kokonaisvastuuhoitoalueella. Tämän kustannusvaikutus tulee olemaan noin 0,1 M€ vuodessa.

Katujen rakenteelliseen kunnossapitoon käytetään vuonna 2009 yhteensä 9,15 milj. euroa, joka on noin 17 % enemmän kuin vuoden 2008 toimintasuunnitelmassa. Kasvu selittyy vuoden 2008 budjetin muutoksilla, joilla ra-

kenteelliseen kunnossapitoon budjetoitiin noin 2 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2008 toimintasuunnitelmaan, joka oli 9,6 milj. euroa.

Yleisten alueiden erityiskohteiden ylläpitoon varatut määrärahat vuodelle 2009 ovat 2,56 miljoonaa euroa. Määräraha kasvaa vuoden 2008 toimintasuunnitelmaan verrattuna 24 % ja budjettiin verrattuna 7 %.

Siltojen ja taitorakenteiden rakenteelliseen hoitoon varataan ensi vuodelle 0,7 M€, mikä on noin 48 % enemmän kuin vuonna 2008. Erikoisrakenteiden, kuten melusteiden, tunneleiden, tulvapatojen ja -luukkujen, yms., määrän kasvu on nopeutunut, ja näiden rakenteiden ylläpito on yhä vaativampaa ja erityisesti kalliimpaa. Siltojen peruskorjausmäärärahojen vuoteen 2010 jatkuva alimitoitus aiheuttaa edelleen paineita nostaa rakenteelliseen kunnossapitoon käytettävää määrärahaa. Rakenteellisen kunnossapidon lisäksi määrärahalla teetetään siltojen vuosi- ja yleistarkastuksia. Määrärahan lisäystarve on edelleen akuutti.

Viheralueet

Rakennettujen viheralueiden ylläpitoon käytetään n. 15 M€. Määräraha-tarpeita lisäävät aivan uusien rakennettujen puistojen 12 ha ylläpitoon otto (0,2 M€) ja peruskorjattujen puistojen (14 ha) siirtyminen investointirahoituksesta ylläpitoon (0,2 M€). Puistojen ylläpidossa varaudutaan 3 - 5 % kustannustason nousuun.

Vuoden 2009 määrärahalla järjestetään nykyisen laatutason mukainen ylläpito. Puistojen varusteet, rakenteet ja kalusteet pidetään käyttökunnossa ja turvallisina. Kasvillisuuden kunnostukseen, kanituhojen ennaltaehkäisyyn ja kaniin jo aiheuttamien tuhojen korjaamiseen on varattu rahoitusta 0,4 M€. Rakenteiden ja kalusteiden kunnostukseen ja korjaamiseen käytetään 1,2 M€ eli 0,45 M€ enemmän kuin vuonna 2008.

Luonnonmukaisten viheralueiden ylläpitoon käytetään 5,9 M€. Ylläpidossa noudatetaan osastolla laadittuja luonnonhoidon linjausten periaatteita. Metsien hoito-ohjeet päivitetään siten, että avo- ja päätehakkuista luovutaan virkistysalueiksi ja puistoiksi asemakaavoitetuissa kaupungin metsissä. Niittymäisesti hoidettava pinta-ala kasvaa, kun Vuosaaren täyttömäki ja siihen liittyvät lähialueet siirtyvät ylläpitoon (n. 20 ha). Tähän on varattu rahoitusta 0,05 M€. Niittymäisten alueiden raivauksia ja kunnostusta tehdään 0,04 M€. Pienvesiä kunnostetaan pienvesiohjelman mukaisesti 0,04 M€. Peltojen ja niiden rakenteiden kunnostukseen on varattu 0,03 M€.

Tilaamissuunnitelma

Yleisten alueiden ylläpitopalvelut hankitaan pääosin Rakentamispalvelun Ympäristötuotannolta, jonka osuus ylläpitokustannuksista tulee olemaan katujen osalta lähes 90 % ja viheralueiden osalta noin 94 %.

Katujen talvihoidossa oman tuotannon osuus ylläpidettävästä pinta-alasta on 80 %, puhtaanapidossa 70 % ja rakenteellisessa kunnossapidossa 100 %. Viheralueiden ylläpidosta Ympäristötuotannon osuus pinta-alasta on yli 90 %.

Vuoden 2009 ylläpidon tilaamisessa Ympäristötuotannolta otetaan käyttöön osastojen välinen kumppanuussopimus, määritellään laadunosoittamiskäytännöt ja sovitaan ylläpidon kehittämiseen liittyvät yhteiset kehittämishankkeet. Vuoden 2009 aikana luodaan valmiudet ylläpidon tilaamiselle uuteen tuotteistukseen pohjautuen koko volyymillä ja uusilla urakkamäärittelyillä vuoden 2010 alusta.

Tilattaessa ylläpidon alueurakoita yksityiseltä sektorilta ostaa ylläpitotoimisto ylläpidon teettämispalvelut HKR-Rakennuttajalta. Ylläpitotoimisto laatii sopimuksen ja osastojen väliset toimintaperiaatteet HKR-Rakennuttajan käytöstä teettämispalveluiden hankinnoissa yhteistyössä HKR-Rakennuttajan kanssa. Toimintaa kehitetään kumppanuuden suuntaan.

Yleisten alueiden ylläpidon kilpailuttamista ja urakoittamista yksityisillä yrityksillä lisätään tulevaisuudessa ottaen huomioon kaupunginhallituksen ohjeet sekä kaupungin henkilöstösuunnittelun periaatteet.

Katualueet

Kantakaupungin katualueiden ylläpito tilataan edelleen noudattaen kunnossapitolain vastuujakoa kunnan ja tonttien omistajien kesken. Kantakaupungin rajana on tällä hetkellä Hakamäentie - Koskelantie. Tätä rajaa tarkastellaan uudelleen vuoden 2009 aikana.

Tavoitteenamme on parantaa katujen ylläpidon kustannustehokkuutta, jota mitataan töiden yksikkökustannuksilla.

Ympäristötuotanto huolehtii katuverkon rakenteellisesta kunnossapidosta koko kaupungin alueella myös yksityisten urakoitsijoiden hoitamilla urakka-alueilla.

Vuoden 2009 aikana katujen kokonaisvastuuhoitoon (talvikunnossapito ja puhtaanapito) siirretään suurpiiri 5:n alueella sijaitseva Pukinmäen, Tapaninkylän ja Malmin muodostama pientalovaltainen alue. Alueen hoitoa jatkaa Ympäristötuotanto. Kaupungin vastuulla olevat alueet laajenevat katujen talvikunnossapidossa noin 10 ha ja puhtaanapitoalueet noin 125 ha. Aluetta hoitaa Ympäristötuotanto.

Sipoon liitosaluetta ei oteta vuonna 2009 kaupungin kokonaisvastuuhoiton piiriin.

Pihlajamäki - Viikki ja Oulunkylän alueen kokonaisvastuuhoiton urakat päättyvät 31.5.2009. Kyseiset alueet yhdistetään ja kilpailutetaan uudelleen yksityisillä markkinoilla heti alkuvuodesta 2009. Tämän yhdistetyn urakan kestoksi on suunniteltu viittä vuotta.

Em. yhdistettyyn urakka-alueeseen on tarkoitus liittää Kumpulan ja Toukolan pientalovaltaiset alueet, koska kunnossapitolaki edellyttää, että kunnan tulee ottaa hoitoonsa pientalovaltaiset alueet, joiden kunnossapitovastuut jakautuvat epätasapuolisesti. Lain edellytykset täyttyvät. Tähän alueeseen olisi luontevaa liittää myös Arabianrannan alue.

Sillat ja taitorakenteet

Käyttömäärärahoilla tilattavat katualueella olevien siltojen pienet ylläpitotyöt tilataan kokonaishintaisia osia sisältävänä yksikköhintaurakkana yksityiseltä korjausurakoitsijalta. Korjauskohteet valitaan ennalta tehdyn ohjelmoinnin pohjalta ja laskutyökohteet valitaan painottaen erityisesti saumausten kuntoa ja sillan liikenneturvallisuutta. Kokonaishintaisia kohteita ovat mm. Katajajarjuntien silta, Eläintarhanlahden kevyen liikenteen silta sekä Pirkkolan kevyen liikenteen silta Nurmijärventien yli. Työn teettämispalvelut tilataan palvelusopimuksen mukaisesti HKR-rakennuttajalta.

Viheralueiden ylläpidon tilaaminen

Rakennettujen puistojen kilpailuttamista ei laajenneta vuonna 2009.

Viheralueiden ylläpidon määrärahoista yli 90 % käytetään töiden tilaamiseen Ympäristötuotannolta, vastaava luku pinta-alana on 85 %. Viheralueiden ylläpidon tilaamisessa seuraavien sektoreiden tilaaminen tapahtuu yksinomaan Ympäristötuotannolta:

- luonnonhoitotyöt
- kartanoalueiden ylläpito
- siirtolapuutarhojen, kesämaja-alueiden ja viljelypalstojen ylläpito
- luonnonsuojelualueiden ylläpito
- Talvipuutarhan ylläpito
- peltoalueiden ylläpito ja Haltialan tila

Sipoon liitosalueen rakennettujen viheralueiden (kaksi leikkipaikkaa, rakennetut katuviherkat sekä pelikentät/-paikat) sekä rakentamattomien viheralueiden (purot, avo-ojat, rakentamaton katuvihreä) hoito ja puhtaanapito tilataan samalta urakoitsijalta, joka alueita on tähänkin asti hoitanut Sipoon kunnan toimeksiannosta. Näin varmistetaan, että hoito pysyy vähintään entisessä tasossa.

Yksityiset urakka-alueet vuonna 2009

Urakka-alue	Alkaminen	Päättyminen
Katu- ja viherurakka		
Kulosaari - Herttoniemi - Laajasalo	2007	2010
Suutarila	2007	2010
Lauttasaari - Munkkiniemi	2007	2010
Katu-urakka		

Kaarela	2008	2013
Pihlajamäki - Viikki	2006	2009
Oulunkylä	2008	2013
Kontula - Vesala - Kivikko	2008	2013
Viherurakka		
Kulosaari	2006	2009

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Ylläpitotoimiston toiminnan painopisteitä ovat yleisten alueiden turvallisuus, terveellisyys ja viihtyisyys. Hyvä katuverkko on kaupunkiliikenteen turvallisuuden ja taloudellisuuden välttämätön edellytys. Asukkaiden viihtyvyyden, turvallisuuden ja terveyden kannalta katu- ja viherympäristön siisteydellä on oleellinen merkitys. Siisteys ja ehjät rakenteet ehkäisevät ilkivaltaa.

Turvallisuus

Vuonna 2009 katualueet hoidetaan liikenteen tarpeita tyydyttävästi; katuverkon liikenteellisen toimivuuden ja turvallisuuden sekä terveystarkoituksien vaatimukset pystytään täyttämään. Vuoden 2008 lopussa valmistuvat selvitykset pääkatujen kaidepuutteista ja jäykistä rakenteista. Näiden selvitysten tuloksia hyödyntäen pääkatujen turvallisuutta parannetaan. Turvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin kohdistetaan vuonna 2009 noin 0,5 milj. euroa.

Turvallisuutta vaarantavista ja liikkumista haittaavista tonteilta tulevista oksista ja muusta kasvillisuudesta huomautetaan ja kiinteistöjä kehoitetaan huolehtimaan velvollisuuksistaan. Asukastiedottamista tonteille kuuluvista velvollisuuksista lisätään.

Puistoalueella olevien kevyen liikenteen siltojen inventointi valmistuu keväällä 2009. Saatujen kuntotietojen pohjalta ohjelmoidaan puutöiden korjauksia ja paikkamaalauksia, jotka tilataan pääosin Rakentamispalveluilta. Tähän työhön varataan 0,15 miljoonaa euroa.

Puistojen rakenteita kunnostetaan. Työt priorisoidaan ja kiireellisimmät korjaukset toteutetaan. Leikkialueiden välineille tehdään vuositarkastus ja turvallisuusriskit korjataan.

Katu- ja puistopuiden kunnon tarkkailua, kuntoinventointeja ja vaarallisten puiden poistoa tehostetaan keskusta-alueella. Toimenpiteellä ennaltaehkäistään sääilmiöiden vaikutuksesta tapahtuvia puiden kaatumisia ja suurten oksien repeämiä. Tähän varataan rahoitusta 0,15 miljoonaa euroa.

Lähi- ja taajamametsien osalta on tavoitteena uudistaa metsää reilun 10 ha alueella. Toimenpide lisää tiedotustarvetta ja asukkaiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Hoitoa tehostetaan mm nopeuttamalla kaatojätteiden korjuuta sekä päivittämällä työohje vastaamaan strategiaan kirjattuja linjauksia. Valtakunnallinen lähimetsien uudistettu hoitoluokitus otetaan vähitellen käyt-

töön alueiden luonnonhoitosuunnittelutöiden yhteydessä. Metsäisten alueiden turvallisuuteen kiinnitetään huomiota luonnonhoitotyömaiden järjestelyissä ja metsäisten reittien sekä liikennealueiden läheisyydessä. Ulkoilureittien varsien hoidossa painotetaan puiden kaatumisriskin tunnistamista ja näkemäesteiden raivaamista.

Terveellisyys

Katupölyn määrää pyritään rajoittamaan ajoratojen ylimääräisillä kasteluilla, puhdistuksilla ja imuroinneilla varsinkin ns. katukuilukaduilla uudistetun Helsingin ilmasuojeluohjelman ehdotusten pohjalta laadittujen toimenpiteiden mukaisesti määrärahojen puitteissa. Puhtaanapidon lisätoimenpiteenä aloitetaan mm kantakaupungin pääkatujen Mannerheimintie, Hämeentie ja Helsinginkatu reunakivien vierustojen ja katuojan ympärivuotinen puhtaanapito. Katupölyn lähteitä pyritään selvittämään tutkimuksin. Tämän selvityksen tuloksen perusteella arvioidaan katujen ja sen ylläpidon vaikutusta katupölyn kokonaisuuteen.

Viihtyisyys

Julkisin varoin tuotettujen yleisten alueiden wc-palveluiden ennakoitujen menot vuonna 2009 tulevat olemaan noin 1,0 miljoonaa euroa, nousua hieman yli 10 %. Kasvu johtuu käymälöiden korkealuokkaisemmista laatuvaatimuksista sekä siisteyden että esteettömyyden osalta. Ensi vuonna on Helsingissä käytössä yhteensä 34 julkista wc-yksikköä, kaikki esteettömiä. Lisäksi mahdollisesti kokeillaan uuden käymälän prototyyppiä.

Viheralueiden siisteyteen ja viihtyisyyteen panostetaan. Puhtaanapitokertoja lisätään keskusta-alueella ja aluekeskuksissa tarpeen mukaan. Puhtaanapidon ja roska-astioiden tyhjennyskertojen riittävyttä tarkkaillaan. Talviaurattujen reittien varsille asennetaan edelleen uusia syvässäiliöitä. Syvässäiliöiden sijoittelussa huomioidaan saatu asukaspalaute. Pieniä roska-astioita vastaavasti poistetaan. Viheralueille laaditaan puhtaanapitoluokitus, joka viedään yleisten alueiden rekisteriin.

Viheralueiden korjaus- ja vuosikunnostustöissä huomioidaan esteettömyys. Alueiden, joille on laadittu esteettömyyssuunnitelma, kunnostus- ja korjaustöiden kaluste, materiaali ja toteutustapa valinnoissa noudatetaan esteettömyyslinjauksia. Puistopuiden hoitoa ja puuinventointeja puurekisterin lähtötietojen täydentämiseksi tehdään edellistä vuotta enemmän.

Luonnonsuojelualueiden ja linnoituslaitteiden ylläpitoresursseja kohdennetaan ensisijaisesti Helsingin kaupungin alueella oleville luonnonsuojelualueille sekä ulkokunnissa sijaitseville alueille, joilla on runsas ulkoilukäyttö ja palvelut helsinkiläisiä varten. Resursseja kohdennetaan myös pitkään korjausta odottaneiden alueiden kunnostamiseen.

2.1.3.5 Yleisten alueiden palvelut

Päätehtävät

Palvelutoimisto toteuttaa osaltaan tavoitteita yleisten alueiden vahvasta isännyydestä ja asiakaslähtöisyydestä huolehtimalla yleisten alueiden keskitetyistä asiakaspalvelusta, kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta ja maksullisen pysäköinnin järjestämisestä, ajoneuvojen siirtotoiminnasta ja romuajoneuvojen hävittämisestä sekä yleisten alueiden käyttöä koskevien tapahtumien hallinnasta ja valvonnasta ja yleisten alueiden käytöstä aiheutuvien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä.

Palvelutoimisto toteuttaa rakennusviraston yleisten alueiden asiakaspalvelua antamalla keskitetyssä asiakaspalvelussa neuvontaa ja ottamalla vastaan ja käsittelemällä yleisten alueiden kunnossapitoa, pysäköinninvalvontaa ja muuta viraston toimialaan kuuluvaa palautetta.

Neuvontaa annetaan ja palautetta vastaanotetaan asiakaspalvelussa henkilökohtaisesti, puhelimesta sekä internetin ja sähköpostin välityksellä. Asiakaspalvelu raportoi saadusta palautteesta.

Palautteet kirjataan asiakaspalautejärjestelmään (Aspa), jonka avulla tieto palautteesta välitetään tilaajille ja tuottajille, jotka puolestaan kirjaavat järjestelmään asian käsittelyvaiheet. Näin kertyvä tieto säilyy ja on järjestelmän avulla koko organisaation käytettävissä.

Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tehtävänä on valvonnalla edistää liikenteen turvallisuutta, joukkoliikenteen ja pääkatujen liikenteen sujuvuutta sekä suojella puistoja ja virkistysalueita luvattoman pysäköinnin haitoilta. Valvonnalla varmistetaan, että pysäköimispaikkojen käytössä noudatetaan annettuja määräyksiä. Pysäköinninvalvontaan kuuluu myös yksityisillä alueilla pyynnöstä tehtävä valvonta sekä ajoneuvojen tarpeettoman joutokäynnin valvonta ja liikennettä haittaavien ajoneuvojen siirrosta huolehtiminen.

Lisäksi pysäköinninvalvonta vastaa maksullisista pysäköintijärjestelmistä järjestämällä pysäköintiautomaattien hankinnan, asennuksen, huollon ja rahastuksen sekä rahankuljetuksen ja osallistumalla uusien järjestelmien kehittämiseen.

Pysäköinninvalvonta käsittelee ja ratkaisee maksukehotuksista tehdyt vastalauseet ja antaa lausuntoja hallinto-oikeudelle tehdyistä valituksista. Pysäköinninvalvonta hoitaa myös pysäköintivirhemaksujen perinnän.

Ajoneuvojen siirronvalvonta (YMPistä siirtyvä uusi tehtävä) järjestää kunnossapitoa haittaavien ajoneuvojen siirronvalvonnan ja huolehtii varastoon siirretyistä ajoneuvoista sekä kaupungin omistukseen tulleiden ajoneuvojen myynnistä ja romuajoneuvojen hävittämisestä.

Pysäköinninvalvontaa tehostetaan palkkaamalla kuusi uutta tarkastajaa, jotka keskittyvät yleisessä käytössä olevien yksityisalueiden (esimerkiksi

sairaaloiden pihat) valvontaan. Pysäköinninvalvonnan ja ajoneuvojen siirronvalvonnan yhteistyön synergiaedut ja mahdollisuudet kartoitetaan ja otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön.

Mahdollisuudet toiminnan tehostamiseen prosesseja kehittämällä paranevat ratkaisevasti jäljempänä kohdissa Toiminnan painopisteet ja tavoitteet sekä Irtaimen omaisuuden hankinta käsiteltävien uuden, vuonna 2010 valmistuvan, Pasi-tietojärjestelmän ja tarkastajille hankittavien kämmentietokoneiden myötä.

Alueidenkäytön tulosityksikkö valmistelelee yleisten alueiden rakentamis- ja muita tapahtumia koskevia maankäyttölupia ja vuokrasopimuksia, sekä valvoo niiden noudattamista ja luvatonta maankäyttöä yleisillä alueilla.

Rakentamistapahtumiin kuuluvat mm. sijoitusluvan- ja kaivuluvanvaraisen rakentamisen ohjaus ja valvonta, katualueiden tonttikorkeusilmoitukset, työmaiden käyttöön luovutettavien alueiden tilapäisvuokraus sekä tilapäisten liikennejärjestelyjen määrittely ja valvonta.

Lisäksi yksikkö vuokraa yleisiä alueita muihin tarkoituksiin ja myöntää lupia esimerkiksi erilaisiin ulkoilmatilaisuuksiin. Yksikön tehtäviin kuuluu myös kesämaja-alueiden, siirtolapuutarhojen, viljelyspalsta-alueiden ja maatalousmaan vuokraaminen.

Vahingonkorvausyksikkö käsittelee yleisten alueiden käytöstä aiheutuvat rakennusvirastolle osoitetut vahingonkorvausvaatimukset.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Asiakaspalveluyksikön painopisteitä ovat palautejärjestelmän käytön ja sähköisen asioinnin edistäminen sekä yksikön palvelutason parantaminen.

Pysäköinninvalvonnan ja siirronvalvonnan painopisteitä ovat pysäköinninvalvontaa ja maksullista pysäköintiä sekä siirronvalvontaa palvelevan uuden tekniikan käyttöönottoon valmistautuminen ja siirronvalvonnan organisointi osaksi palvelutoimistoa. Osallistumme uuden Pasi-tietojärjestelmän ja uusien laitteiden testaamiseen ja otamme ne vaiheittain käyttöön sekä aloitamme toimintaprosessien uudistamisen vastaavasti.

Alueidenkäytön painopisteitä ovat kaivutöistä aiheutuvien haittojen vähentäminen ja töiden parempi yhteensovittaminen sekä virastojen välinen yhteistyö lupien myöntämisessä ja valvonnassa. Asetamme tiukat työajat kaupungin kaivutöille, valvomme niiden noudattamista sekä reklamoiimme ja raportoimme poikkeamista. Erityisesti keskusta-alueen kaivutyömaihin panostetaan aiempaa enemmän. Edistämme yhteinen kunnallistekninen työmaa -konseptin toteutumista ja luomme tiiviin ja toimivan yhteistyön talous- ja suunnittelukeskuksen tapahtumayksikön sekä rakennusvalvonnan kanssa.

Koko toimiston yhteisinä painopisteinä ovat tavoitteiden tehokas jalkauttaminen, tuloksellinen esimiestyö ja varautuminen uusiin toimitiloihin muuttoon v. 2010.

Varaudumme myös kaupallisten maankäyttölupien ja kunnallisen liikennevalvonnan tuloon osaksi palvelutoimiston tehtäviä ja toimiston muuttamiseen osastotasoiseksi yksiköksi.

Keskeinen tulospalkkiokriteeri on pysäköinninvalvonnan uuden tietojärjestelmän tekemiseen, testaukseen ja käyttöönottoon osallistuminen ja siihen liittyen kämmentietokoneiden testaus, valinta ja käyttöönotto.

Toinen keskeinen kriteeri ovat kaivutyöhaittojen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet ja kolmas tuloksellinen esimiestyö.

Määrärahat

Menot	TP 2007	TS 2008	TS 2009
yleisten alueiden palvelut	12 143 437	12 660 000	14 315 000

2.1.3.6 Hallinto, tuki ja kehittäminen

Päätehtävät

Hallintotoimisto auttaa katu- ja puisto-osastoa onnistumaan ja kehittymään tehtävässään. Tehtävänä on toimia osaston johdon tukena, hallinnon asiantuntijana, kehittämisen ”apumooottorina” ja valmentajana opastaen, ohjaten ja antaen tukea. Hallintotoimisto järjestää tukipalveluja osaston johdolle, toimistoille ja koko osaston henkilöstölle.

Johdon tuki: osaston toiminnan ohjausvälineet, toiminnan suunnittelu ja seuranta, sihteeripalvelut.

Taloushallinto: maksuliikenne, kirjanpito, sisäinen laskenta.

Kehittäminen: kehittämisprojektit, aloitetoiminta.

Henkilöstö ja osaaminen: henkilöstöhallinto, osaamisen kehittäminen, toimila- ja logistiikkapalvelut.

Tiedon hallinta: osaston tietojärjestelmien hallinta, atk-tukipalvelut, osaston tietopalvelut.

Asiakkuuden hallinta: asukas- ja sidosryhmäyhteistyö, ulkoinen ja sisäinen viestintä, asiakaskyselyt ja asiakaspalaute.

Toiminnan painopisteet ja tavoitteet

Toiminnan painopisteinä ovat osaston toiminnan ohjausvälineet, toiminnan suunnittelu ja seuranta, tietojärjestelmien hallinta ja järjestelmien käytön opastus, yleisten alueiden rekisterin tietosisällön ylläpito, osaamisen kehittäminen ja asiakaskyselyjen ja asiakaspalautteen analysointi.

Hallinnon palvelujen perustoiminnan hyvä taso pyritään säilyttämään virastossa tapahtuvista muutoksista huolimatta.

Hallintotoimiston palveluja parannetaan kahden vuoden välein tehtävän kyselyn perusteella. Vuonna 2008 toteutetun kyselyn tulosten perusteella vuonna 2009 panostetaan seuraaviin asioihin:

- osaamiskartoitukset (tiedon lisääminen, tarkoitus johtamisjärjestelmän osana, teknisen toteutuksen vakiointi ja tukipalvelut toimistoissa tehtäville kartoituksille)
- tietojärjestelmien käyttäjäkoulutus ja opastus (vuosittainen koulutusohjelma ja perehdyttämisessä käytettävä tietopaketti)
- hallinnon tukipalvelujen selkeys ja sovittujen aikataulujen pitävyys

Hallinnon resurssit eivät kasva ja muutostilanteissa tehtäviä rationalisoidaan. Toimintamme tuottavuus paranee tukipalveluja keskittämällä. Viraston ja osaston hallinnon palvelujen mahdolliset muutokset toteutetaan yhteistyössä hallinto-osaston kanssa. Yhteistyötä lisätään muiden toimistojen ja hallinto-osaston kanssa.

Määrärahat

Katu- ja puisto-osaston hallinnon, tukipalvelujen ja kehittämisen vuoden 2009 menot ovat yhteensä 4,4 miljoonaa euroa. Määräraha ilman henkilöstömenoja eli projektibudjetti on 2,8 miljoonaa euroa.

Menot	TP 2007	TS 2008	TS 2009
hallinto, tuki ja kehittäminen	4 136 286	4 283 000	4 389 000

2.1.4 Arkkitehtuoriosasto

Arkkitehtuoriosasto tuottaa ensisijaisesti kaupungin tarpeisiin toimitila- ja muuhun rakentamiseen liittyviä suunnittelu- ja asiantuntijapalveluja hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Pääosa arkkitehtuoriosaston toimeksiannoista tulee kaupungin sisäisinä tilauksina. Kiinteistöviraston tilakeskus ja HKR-Rakennuttaja ovat osaston töiden huomattavimmat tilaajat n. 40 % osuudella kumpikin. Hallintokuntien ja rakennusviraston muiden osastojen osuus osaston työkannasta on noin 20 %. Asiakkaiden tarpeet ja osaston uuden henkilöstön ammatilliset valmiudet ovat synnyttäneet uusia tuotealueita. Rakennusten purkusuunnittelu, rakennusmittaukset, sisustussuunnittelu sekä laitoskeittiöiden suunnittelu ovat vahvistaneet asemiaan.

Osaston päämääränä on korkeatasoinen ja ammattitaitoinen suunnittelu sekä turvallisen, terveellisen ja ekologisesti kestävä rakennuskannan kehittäminen Helsinkiin.

Kaupunginarkkitehti toimii osaston päällikkönä ja viraston asiantuntijana mm. kaupunkikuvaneuvottelukunnassa ja kaavoitukseen liittyvissä esittely- ja viranomaistehtävissä.

Osasto on jakautunut kolmeen toimistoon, jotka ovat arkkitehtuuri-toimisto, tekninen toimisto ja yleissuunnittelutoimisto.

Arkkitehtuuri-toimiston tehtävänä on arkkitehtisuunnittelu käsittäen uudisrakennusten, peruskorjausten ja laajennusten arkkitehtisuunnittelun sekä ympäristörakenteiden ja sisustuksien suunnittelun. Lisäksi toimisto suorittaa hankesuunnittelua ja muita arkkitehtiasiantuntijatehtäviä.

Teknisen toimiston perustehtävänä on rakennesuunnittelu, rakennusten purkutöiden suunnittelu ja suunnittelua palvelevat rakennus- ja tonttimittaukset sekä alaan liittyvät asiantuntijatehtävät.

Yleissuunnittelutoimistossa tehdään hankesuunnittelutehtäviä, laitoskeittiöiden

ja ruokahuollon suunnittelua ja viraston omaan rakennuskantaan liittyviä suunnittelutehtäviä. Lisäksi toimisto huolehtii osaston ATK-työvälineistä ja rakennuslupien hakemisesta sekä osaston kirjastosta ja valokuva-arkistosta.

Arkkitehtuoriosaston kanssa toimiminen on tilaajan kannalta helppoa ja kätevää. Osastolta löytyy monipuolinen suunnittelualan tarjonta. Tilaaminen on yksinkertaista ja palvelu ammattitaitoista ja luotettavaa.

Osasto toimii bruttobudjetoituna yksikkönä. Sitovana taloudellisena tavoitteena on talousarvion kohta menot yhteensä.

Osasto pitää ajan tasalla suunnittelu- ja mittaustyössä käytettäviä atk-laitteistoja, normikirjastoa sekä muuta työvälaineistöä ja uusii sitä laaditun uudistamisohjelman ja talousarvion puitteissa.

Osaston kehittämishankkeet:

- Hyvien rakenneratkaisujen kokoelma
- Mittaustyölaitteistojen kehittäminen palvelemaan 3D-suunnittelua
- Selvitys tonttien ja rakennusten myyntikuntoon saattamisesta
- Arkkitehtuuritoimiston suunnittelukohteiden dokumentointi
- Esittelykuvien tuottaminen virtuaalimallista kuvankäsittelyohjelmilla
- Projektiseurantajärjestelmien kehittäminen

Arkkitehtuuriosasto huolehtii henkilöstönsä suunnittelijapätevyyksistä ja koulutuksesta. Osaston työilmapiiristä ja hyvinvoinnista pidetään huolta kaupungin henkilöstöstrategian antamien suuntaviivojen mukaisesti.

Arkkitehtuuriosaston toiminta perustuu henkilöstön monipuoliseen osaamiseen ja tarvittavaan suunnittelupätevyYTEEN. Henkilöstövoimavaroista huolehtiminen ja ydinkompetenssin ylläpito ovat osaston henkilöstöpolitiikan kulmakiviä.

Arkkitehtuuriosaston henkilöstöä uudistetaan edelleen. Syyskuussa 2008 arkkitehtuuritoimistossa aloitti työnsä uusi sisustusarkkitehti ja tekniseen toimistoon palkattiin kaksi uutta rakennesuunnittelijaa. Yleissuunnittelutoimistossa 1.12.2008 aloittaa uusi ammattikeittiösuunnittelija. Vuoden 2009 aikana henkilöstöä täydennetään korvaamaan eläkkeelle lähteviä suunnittelijoita talousarvion antaman kehyksen puitteissa.

Vuonna 2009 osastolla työskentelee n. 5 henkilöä osa-aikaisesti.

Osaston henkilöstömäärä on seuraava:

Arkkitehtuuritoimisto	13 henkilöä
Yleissuunnittelutoimisto	10 henkilöä
Tekninen toimisto	15 henkilöä
Osaston johto ja yhteispalvelut	2 henkilöä
Yhteensä 31.12.2009	40 henkilöä

Vakinaisen henkilöstön lisäksi osastolla työskentelee tarpeen ja tarjonnan mukaan muutamia määräaikaista teknisen alan harjoittelijoita ja työllistettäviä työntekijöitä.

Arkkitehtuuriosaston merkittävimmät suunnittelukohteet vuonna 2009:

Arkkitehtuuritoimisto

Vartiokylän yläaste, peruskorjaus- ja muutostyöt
Leikkipuistorakennustyypin kehittämishanke
Lasten päiväkotit Floora, peruskorjaus

Lasten päiväkoti Piltti, peruskorjaus
Lasten päiväkoti Saana, peruskorjaus
Neulapadon koulu ja lasten päiväkoti Neulanen, peruskorjaus
Talvipuutarha, peruskorjaus
Korkeasaaren eläintarha, visenttitarha
Korkeasaaren eläintarha, Etelä-Amerikka-talon peruskorjaus- ja muutostyöt
Kaupungin käymäläverkoston yleissuunnitelma
Outamon oppilaskoti, tilahankkeet, hanke- ja toteutussuunnittelua
Pietarin Helsinki-talo, sisutussuunnittelu
Kirjastojen palvelualueuutokset, sisutussuunnittelu
Annantalon kulttuurikeskus, muutostyöt, sisustussuunnittelu
Suomenkielinen työväenopisto, sisustussuunnittelu

Tekninen toimisto

Jätkäsaari, purkusuunnittelu
Koskela A ja C, julkisivut, rakennesuunnittelu
Kustaankartano siirtotilojen väestönsuojelutilojen, rakennesuunnittelu
Outamon osastorakennus Ykkönen ja Kakkonen, uudisrakennus, rakennesuunnittelu
LPK Koralli, uudisrakennus, toteutussuunnittelu, rakennesuunnittelu
Kiseleffin ja Sunnin talojen, peruskorjaus, rakennesuunnittelu
Neulapadontie 6, koulu ja päiväkoti, rakennesuunnittelu
Finlandia-talon remontit, rakennesuunnittelu
Tervalammen kartano, kuntoutuskeskus, uudisrakennus, rakennesuunnittelu
Finlandia-talo, käyristymämittaus
Suvilahti, teknisen verkon uusiminen, toteutussuunnittelu, rakennesuunnittelu

Yleissuunnittelutoimisto

Koskelan sairaalan ravintokeskus, toteutussuunnittelu, keittiösuunnittelu
Lapinlahden sairaalan keittiö, toteutussuunnittelu, keittiösuunnittelu
Syystien palvelutalo, toteutussuunnittelu, keittiösuunnittelu
Vartiokylän yläaste, hanke- ja luonnossuunnittelu, keittiösuunnittelu
Åshöjdens grundskola, toteutussuunnittelu, keittiösuunnittelu
Myllypuron ala-aste, hanke- ja luonnossuunnittelu, keittiösuunnittelu
Lasten päiväkoti Uusi Sepänmäki, toteutussuunnittelu, keittiösuunnittelu

2.2 NETTOYKSIKKÖ

2.2.1 HKR-Rakennuttaja

HKR-Rakennuttaja toimii nettobudjetoituna tulosryhmänä tavoitteenaan vuoden 2009 osalta menojen kattaminen saatavilla tuloilla eli nollatulos.

Tulosryhmän päätuotteet ovat tilahankkeiden ja infrastruktuurin rakennuttamistehtävät, hankesuunnittelu, taloushallintopalvelut ja kustannussuunnittelu. Kiinteistöjen elinkaari palvelutuotteita ovat kuntoarviot ja – tutkimukset, home- ja kosteusvaurioselvitykset, energia-asiantuntemus ja – tutkimukset, kiinteistöjen ylläpitoasiantuntemus, elinkaari- ja ympäristövaikutuslaskenta.

HKR-Rakennuttaja tuottaa kaupungin ja sen asukkaiden käyttöön kestävän kehityksen periaatteiden mukaan sekä uusia että peruskorjattuja tiloja; kouluja, päiväkoteja, monitoimitiloja, sairaaloita ja liikuntapaikkoja. Tulosryhmän tuotteita ovat lisäksi katu- ja puistotoimen, metron ja lähiliikenteen, väestönsuojien, pysäköintilaitosten ja muiden erityisrakennusten rakennuttaminen sekä yleisten alueiden alueurakoinnin hoitaminen.

HKR-Rakennuttaja osallistuu useihin sekä valtakunnallisiin että kansainvälisiin tutkimus- ja kehittämisprojekteihin Helsingin kaupungin edustajana omien kehitysprojektiensa lisäksi.

Työn alla olevan tuotannon arvo on lähes 300 milj. euroa. Vuosittain on käynnissä 30 - 40 suurempaa ja noin 300 pienempää rakennushanketta. Vuosittain investointeihin käytetään 120 - 150 milj. euroa.

HKR-Rakennuttaja saa toimeksiantonsa pääasiassa tilakeskukselta ja katu- ja puisto-osastolta.

Tulostavoite

Talousarvion lähtökohtana on pyrkiminen nollatulokseen.

Toiminnalliset tavoitteet

HKR-Rakennuttaja on kaupungin rakennuspalvelujen hankintakeskus. Rakennuttamisen tärkein perustoiminto on asiantunteva ja kokonaistaloudellinen suunnittelu-, urakointi- ja muiden palvelujen osto kilpailuttamalla.

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa hankkeille asetetut toiminnalliset, taloudelliset ja arkkitehtoniset vaatimukset täyttäviä rakennuksia ja mvr-hankkeita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä tarjota tekniseen kiinteistönpitoon liittyviä palveluja tilojen käytettävyyden ja terveellisuuden turvaamiseksi.

Palveluja kehitetään jatkuvasti vastaamaan paremmin tilaajien tarpeita ja ilmastonmuutoksen hillintää. HKR-Rakennuttaja tuottaa tarveselvityksiä käyttäjähallintokuntien tilauksesta ja hankesuunnitelmia tilakeskukselle tilauksesta. Tarveselvityksien ja hankesuunnitelmien tuottamista ohjaa HKR-Rakennuttajan hankeryhmä.

Ympäristöä koskevat tavoitteet

HKR-Rakennuttajan ympäristöpoliittisena tavoitteena on tuottaa rakennusten käyttäjille toimivia, terveellisiä ja viihtyisiä tiloja siten, että tuotanto, ylläpito ja käytöstä poisto kuluttaa mahdollisimman vähän uusiutumattomia luonnonvaroja ja aiheuttavaa mahdollisimman vähän haitallisia päästöjä.

Vuonna 2009 alkavista hankkeista pääosa toteutetaan matalaenergiarakentamisena. Lisäksi tulokseen pääsemiseksi HKR-Rakennuttaja kehittää menettelytapoja ja ohjeita omaan, suunnittelijoiden, urakoitsijoiden ja ylläpitäjien käyttöön sekä tarjoaa laadukkaita ja tarpeellisia kestävän kehityksen mukaisia teknisiä kiinteistönpalveluja kiinteistön koko elinkaaren ajalle kaupungin hallintokunnille ja muille kohderyhmille.

Resurssit

Vuoden 2009 talousarvio sisältää yhteensä 116 vakanssia, mikä viisi suurempi kuin vuoden 2008 talousarviossa. Kasvu johtuu työkannan kasvusta sekä talonrakentamisessa että mvr-hankkeissa.

HKR-Rakennuttajan menoista henkilöstökulut muodostavat noin 69 %, ulkopuolisten palvelujen ja tarvikkeiden osuuden ollessa noin 22 %. Sisäiset vuokrat ja muut menot ovat noin 9 % kokonaismenoista. Vuoden 2009 käytötalouden määrärahat ovat noin 26 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2008. Nousu johtuu pääosin henkilöstömenojen kasvusta mutta myös ulkopuolisten palvelujen ostojen lisääntymisestä.

Kiinteistön ylläpito

HKR-Rakennuttaja on kaupungin kiinteistöjen käytön ja ylläpidon asiantuntija. Energiankulutusseurantaa kehitetään edelleen hyödynnettäväksi paremmin kiinteistöjen energianhallinnan työkaluna.

Rakennusautomaatiojärjestelmiä kehitetään informoivampaan ja käyttäjäystävällisempään suuntaan tavoitteena kiinteistöjen energiatehokkaampi käyttö ja paremmat sisäilmaolosuhteet.

Ilmastonmuutoksen ehkäiseminen

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut uuden energiatehokkuussopimuksen työ- ja elinkeinoministeriön kanssa 4.12.2007. Sopimuksessa kaupunki si-

toutuu tiettyihin energiansäästötavoitteisiin ja –toimenpiteisiin sekä kehityshankkeisiin . Sopimus on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka. Sopimuksella toimeenpannaan energiapalvelu- ja energiatehokkuusdirektiivissä asetettuja velvoitteita.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti HKR-Rakennuttaja toimii sopimuksen mukaisten, ilmastonmuutosta ehkäisevien toimenpiteiden käytännön työn toteuttajana ja tekee tarvittavat talousarvioesitykset.

Sopimuksen mukaisia kestävän kehityksen palveluita ovat mm. energiakatselmukset ja selvitykset, pienet energiansäästötoimenpiteet sekä kulutusseuranata. Kulutusseurantaa kehitetään palvelemaan paremmin kiinteistöjen jatkuvaa ylläpitoa. Kestävän kehityksen palveluna laaditaan rakennuksille energiakatselmusten tai muiden kiinteistöselvitysten yhteydessä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mukainen Display energia- ja päästömerkki.

Vuonna 2009 alkavista hankkeista pääosa toteutetaan matalaenergiarakentamisena. HKR-Rakennuttaja on myös osaltaan toteuttamassa Helsingin ekologisen kestävyuden ohjelmassa hyväksytyjä toimenpiteitä. Yhtenä toimenpiteenä HKR-Rakennuttaja tekee Helsingin kaupungin ekologisesti kestävän rakentamishojelman infra-rakentamisosion vuoden 2009 aikana.

HKR-Rakennuttaja on mukana monissa kestävästä kehitystä ja elinkaaritaloudellisuutta edistävissä kehityshankkeissa. Lisäksi HKR-Rakennuttaja osallistuu asiantuntijana EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivin ja energiapalveludirektiivin toimeenpanossa tarvittavien toimintamallien kehitystyöhön sekä direktiivien vaatimusten mukaisten käytännön toimenpiteiden toteuttajana kaupungin sisällä. Vuonna 2006 käyttöönotettua energiatehokkuusdirektiivin mukaista Display energia- ja päästömerkkiä kehitetään edelleen energiatehokkuuden muutoksia paremmin indikoivaan suuntaan sekä todistuksien asettamista näytteille jatketaan kaupungin palvelukiinteistöissä. EU, Tekes ja KTM rahoittavat osittain HKR-Rakennuttajan kehitys- ja tutkimustoimintaa.

Kestävän kehityksen palveluina tehdään myös energianhallintapalveluihin liittyviä selvityksiä ja tutkimuksia, kuntoarvioita ja – tutkimuksia sekä kosteusvaurio- ja sisäilmaselvityksiä. Kaikkia edellä olevia tarvitaan, jotta kaupungin toimitilat olisivat energiataloudellisia, terveellisiä ja viihtyisiä sekä käyttäjän että omistajan kannalta.

Erityispalveluina tehdään ilmastonmuutoksen ehkäisyyn liittyviä uusia tutkimus-, selvitys- ja koerakentamishankkeita. Uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistetään esimerkkiasennuksilla. Tällaisia ovat mm. aurinkoenergian käyttö jäähdytykseen ja rakennusten muuhun sähkönkäyttöön. Lisäksi tutkitaan kalliojäähdytyksen ja – lämmön käyttämistä ekotehokkaisiin ratkaisuihin. Kaukojäähdytystä käytetään, kun se on mahdollista. Uusien energiatehokkaiden valaistustekniikoiden (LED-tekniikka) käyttömahdollisuuksia tutkitaan ja koeasennuksia tehdään. Passiivienergiarakennusten toteuttamismahdollisuuksia selvitetään.

Kaupunginhallitus asettanee toimikaudeksi 2009-2010 energiansäästöneuvottelukunnan aktivoimaan, koordinoimaan ja kehittämään kaupungin energiansäästötoimintaa. Neuvottelukunta on toiminut vuodesta 1974 lähtien kaksivuotisin toimikausin. Kaupunginhallituksen päätöksissä on edellytetty, että HKR-Rakennuttaja toimii käytännön työn toteuttajana ja tekee tarvittavat talousarvioesitykset.

HKR-Rakennuttajan EU-hankkeet

HKR-Rakennuttaja on mukana projektissa nimeltä CYBER Display: Communicate Your Buildings Energy Rating – Display. Projektin tavoitteena on tiedotuksen, koulutuksen ja verkottumisen kautta parantaa rakennusten energiatehokkuutta ja siten toteuttaa EU:n rakennusten energiatehokkuus- ja energiapalveludirektiiveissä asetettuja vaatimuksia. Projekti on jatkoa Display energia- ja päästömerkin kehityshankkeeseen, johon HKR-Rakennuttaja osallistui pilottikaupunkina. Projekti päättyi 28.2.2011.

Tammikuussa 2008 European Sustainable Energy-viikon yhteydessä EU:n komissio julkisti ”kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimuksen” (Covenant of Mayors). Sopimuksen tavoitteena on saada kaupungit edelläkävijöiksi ilmastonmuutoksen torjumisessa.

Aloitteen on allekirjoittanut 80 kaupunkia ja kiinnostuksensa liittyä on ilmaissut 120 kaupunkia. Helsingissä allekirjoitusta valmistellaan. Liittyessään sopimukseen 15.1.2009 mennessä kaupunki sitoutuu vuoden sisällä laatimaan Sustainable Energy Action Planin komission asettaman vähintään 20 %:n hiilidioksidipäästöjen alentamiseksi. HKR-Rakennuttaja tekee tämän Action Planin ja seuraa jatkossa tavoitteiden toteutumista sopimuksen mukaisesti.

3 INVESTOINTIHANKKEET

Investointiosa talousarviokohdittain, luvut ilman ylitysoikeuksia:

	Tilin- päättös 2006 1 000 €	Tilin- päättös 2007 1 000 €	Tulos- budj 2008 1 000 €	TULOS- BUDJ 2009 1 000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos %
Kadut, liikenneväylät ja radat	47 965	72 832	94 770	115 440	20 670	21,8
Puistorakentaminen	9 705	9 006	16 540	21 790	5 250	31,7
Irtaimen omaisuuden hankinta	3 404	3700	4 870	1 735	-3 135	-64,4
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	61 801	85 000	116 180	138 965	22 785	19,6

Rakennusviraston talousarviossa ovat katujen, liikenneväylien ja ratojen investoinnit, puistoinvestoinnit ja irtaimen omaisuuden hankinta.

Katu- ja liikenneväyläinvestointeihin on varattu vuonna 2009 yhteensä 115,44 milj. euroa eli 21,8 % enemmän kuin vuoden 2008 tulosbudjetissa. Katurakentamisen pääpaino on uusien asunto- ja työpaikka-alueiden katurakentamisessa sekä yhteishankkeissa tiehallinnon kanssa.

Puistoinvestointeihin on varattu 21,79 milj. euroa eli 31,7 % enemmän kuin vuonna 2008. Kasvu kohdistuu erityisesti Eiranrannan ja Töölönlahden puistoihin.

Irtaimen omaisuuden hankintamäärärahaa käytetään irtaimen kaluston ja laitteiden hankintaan.

Talousarviomäärärahojen lisäksi rakennusviraston käytössä on ollut vuosittain muita investointimäärärahoja, mm. kaupunginhallitus on osoittanut rakennusvirastolle hankekohtaisesti määrärahoja lähiörahastosta ja esirakentamiseen varatuista rahoista.

HKR-Rakennuttaja rakennuttaa kaupungin toimitiloja vuosittain 75 - 100 milj. euron arvosta muiden hallintokuntien tarpeisiin. Näissä hankkeissa tilakeskus toimii pääasiallisena toimeksiantajana ja talousarviomäärärahojen hallinnoijana.

3.1 **Katu- ja puistorakentaminen**

Vuoden 2009 katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahat ovat yhteensä 137,23 milj. euroa, josta katu- ja liikenneväylärakentamisen määräraha on 115,44 milj. euroa ja puistorakentamisen vastaavasti 21,79 milj. euroa.

Katurakentamisen investointimääräraha vuodeksi 2009 on vuoden 2008 toimintasuunnitelman tasoon verrattuna 16,9 % suurempi. Määrärahan kasvu johtuu pääosin katujen uudisrakentamisen volyymin lisäyksestä Länsisataman alueella (Salmisaaren korttelialue, Crusellin silta) ja läntisen suurpiirin alueella (Zaidankatu, Nauvontie). Yleisten töiden lautakunnan talousarvioehdotukseen verrattuna katuinvestointien määräraha on 6,9 % suurempi. Määrärahan kasvu sisältää Crusellin siltaurakan vuoden 2009 lisärahoitustarpeen ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen osoitetun 0,5 milj. euron lisämäärärahan.

Puistorakentamisen vuoden 2009 investointimääräraha on 19,5 % suurempi vuoden 2008 toimintasuunnitelman tasoon verrattuna. Kasvu kohdistuu erityisesti Kaivopuiston sekä Eiranrannan ja Töölönlahden puistojen investointimäärärahoihin. Vuoden 2009 määräraha on lautakunnan talousarvioehdotuksen mukainen.

Katu- ja puistoinvestointeja rahoitetaan osaksi myös maaperän kunnostukseen osoitetuista määrärahoista ja lähiörahastosta. Näiden määrärahojen käytöstä päättää kaupunginhallitus erikseen käyttökohdekohtaisesti Talous- ja suunnittelukeskuksen esitysten perusteella vuoden 2009 aikana.

Painopistealueet ja priorisointi

Katurakentamisen ja puistorakentamisen investointiohjelma vuodeksi 2009 on laadittu talousarvion määräämään rahoituspuutteeseen. Investointiohjelman valmistelu on tehty tiiviissä yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen ja kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa. Lisäksi erityisesti katujen ja puistojen peruskorjaushankkeiden ohjelmoinnissa ja priorisoinnissa on otettu huomioon katu- ja puisto-osaston suunnittelu-toimistossa laadittujen aluesuunnitelmien peruskorjaustarpeita koskevat linjaukset.

Katurakentamisessa uudisrakentamisen volyymi kasvaa voimakkaasti erityisesti satamakäytöstä vapautuvilla projektialueilla (Jätkäsaari, Kalasatama), mutta katujen peruskorjausten, liikennejärjestelyjen ja kevyen liikenteen väylien rahoitus ei merkittävästi poikkea viime vuosien tasosta. Investointiohjelmaan sisältyvien hankkeiden valinta on tehty seuraavien strategisten painotusten mukaisesti:

1. Kaikki asunto- ja työpaikkarakentamisen vaatima tai muihin kaupungin sitoumuksiin perustuva katu- ja liikenneväylähankkeiden rakentaminen sisältyy investointiohjelmaan. Hankkeet toteutetaan maankäytön kehittämisen vaatimassa aikataulussa sekä katujen käytön ja ylläpidon kannalta tarkoituksenmukaiseen valmiuteen, eli katujen ensimmäinen rakennusvaihe heti ja toinen vaihe (ylempi päällystekerros, istutukset ja viimeistely) talonrakentamisen edistymisen mukaan.
2. Joukkoliikenteen, kevyen liikenteen ja kävelykatukeskustan kehittämistä edistävät hankkeet sisältyvät investointiohjelmaan liikenneverkon kehittämistavoitteiden ja toteutuksen kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti. Investointien volyymissä ei kuitenkaan ole merkittävää lisäystä edellisvuoteen verrattuna.
3. Liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden kannalta ensisijaiset liikennejärjestelyt ja peruskorjaukset sisältyvät investointiohjelmaan liikenneverkon kehittämistavoitteiden ja todetun kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti. Investointien volyymissä ei kuitenkaan ole merkittävää lisäystä edellisvuoteen verrattuna.
4. Katujen ja siltojen rakenteelliset peruskorjaukset on otettu investointiohjelmaan aluesuunnitelmien ja siltarakenteiden kuntokartoituksiin perustuvassa kiireellisyysjärjestyksessä. Investointien volyymissä on selvää nousua edellisvuoteen verrattuna.

Katurakentamista ohjaa voimakkaasti maankäyttö- ja rakennuslaki, mikä velvoittaa uusien asemakaava-alueiden katujen rakentamiseen alueiden toteuttamisen vaatimassa aikataulussa. Tästä johtuen katujen uudisrakennusinvestoinnit tehdään osaksi katujen peruskorjausinvestoinneista tinkimällä. Samoin vanhojen liitosalueiden (1946) rakentamattomien sorakatu-

jen rakentaminen katusuunnitelman mukaisiksi kaduiksi edistyy edelleen hitaasti.

Peruskorjauksesta tinkiminen johtaa vähitellen rakennetun katuverkon nopeutuvaan rapistumiseen ja alkuperäistä suurempiin peruskorjausinvestointeihin. Varsinkin sillat ovat erittäin haavoittuvia peruskorjauksen viivästymiselle sekä rakenteellisen kelpoisuuden (kantavuuden menetys) että korjauskustannusten kasvun suhteen. Sorapäällysteisten katujen ylläpito on kalliimpaa kuin kestopäällysteisten katujen eikä täytä asukkaiden ja liikenteen vaatimuksia.

Puistorakentamisen volyyymiä kasvattaa talousarviossa erikseen nimettyjen puistojen määrärahojen kasvu (Töölönlahti, Eiranranta, Jätkäsaari). Muutoin puistojen uudisrakennuksen ja peruskorjausten määrärahat pysyvät lähes aikaisemmalla tasolla. Investointiohjelma vuodeksi 2009 on laadittu seuraavien strategisten painotusten mukaisesti:

1. Talousarviossa nimettyjen erilliskohteiden puistot ja viheralueet (Töölönlahti, Eiranranta, Jätkäsaari) toteutetaan tehtyjen päätösten ja kaupungin sitoumusten edellyttämällä tavalla.
2. Puistojen ja viheralueiden peruskorjaushankkeita jatketaan viheralueohjelman tavoitetason suuntaisesti ja aluesuunnitelmissa asetussa kiireellisyysjärjestyksessä.
3. Uusien asuntoalueiden puisto- ja viherrakentamista pyritään nopeutamaan alueiden asutuksen ja uuden maankäytön edellyttämällä tavalla.

Puistorakentamisen investointimäärärahat vuodeksi 2009 eivät ole riittävät siihen, että katu- ja puistorakentamisen strategiset painotukset olisivat täysin yhdensuuntaiset uusien asuntoalueiden rakentamisen osalta. Uusien alueiden puistorakentamista joudutaan lykkäämään rakennettujen puistojen peruskorjausinvestointeihin vuoksi, kun taas katurakentamisessa tingitään peruskorjauksesta uudisrakentamisen hyväksi.

Investointihankkeiden hankintamenettely

Katu- ja puisto-osasto teettää kaikki katu- ja puistosuunnitelmat samoin kuin katujen ja puistojen rakennussuunnitelmat. Ostettavat suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta.

Katu- ja puisto-osasto tilaa hankkeiden rakentamisen 1.1.2009 toimintansa aloittaneen Rakentamispalvelun Ympäristötuotannolta omajohtoisena rakentamisena tai HKR-Rakennuttajalta rakennuttamispalveluna ja yksityisten urakoitsijoiden tuotantona. Rakentamispalvelun Talonrakennus ja logistiikka-yksikön palveluja käytetään sen erityisosaamisen alueella, lähinnä talonrakennus-, puu- ja metallitöissä.

Lähtökohtana omajohtoinen tuotanto / yksityinen urakoitsija -valinnassa on aikaisemmin ollut ensisijaisesti HKR-Ympäristötuotannon työllisyyden varmistaminen. Jatkossa tuotantotapaa valittaessa kiinnitetään enemmän huomiota omajohtoisen tuotannon kilpailukykyyn ja palvelukapasiteettiin sekä vallitsevaan markkinatilanteeseen, markkinoiden kehittämistarpeeseen ja HKR-Rakennuttajan rakennuttamisresurssien käyttöön.

Ulkopuolisten rakennuttamispalvelujen käyttö tulee kysymykseen Tiehallinnon tms. yhteistyökumppaneiden yhteishankkeissa, joissa katu- ja puisto-osasto on yksi hankkeen tilaajista. Investointivolyymin voimakkaan kasvun vuoksi on jo vuonna 2009 tarpeen selvittää projektinjohtourakoinnin käyttöä laajoissa liikenneväylähankkeissa.

Investointiohjelma

Katu- ja puistorakentamisen investointiohjelma on laadittu vuoden 2009 talousarviossa osoitettujen määrärahojen ja edellä esitettyjen strategisten painotusten mukaisesti. Hankekohtainen investointiohjelma on esitetty liitteenä olevassa jana-aikataulussa ja hankekartalla. Aikataulussa esitetyt hankkeiden kustannukset ylittävät talousarvion määrärahat, koska ne sisältävät myös arvion vuodelta 2008 siirtyvistä keskeneräisistä töistä ja niiden vaatimat vuoden 2009 talousarvion ylitykset. Mikäli ylitysoikeudet eivät toteudu, investointiohjelmaa tullaan tarkistamaan vastaavasti.

Kadut, liikenneväylät ja radat (114,97 milj. €)

Uudisrakentaminen (41,49 milj. €)

Suurimmat uudisrakennuskohteet ovat:

Eteläinen suurpiiri (8,23 milj. €). Salmisaarenrannan kadut (Länsisatama), Lauttasaaren uudisrakennusalue (Lauttasaari).

Läntinen suurpiiri (3,45 milj. €). Zaidankatu (Meilahti), Nauvontie (Ruskeasu), Kutomotie (Pitäjänmäki).

Keskinen suurpiiri (4,26 milj. €). Ilmalan ja Pohjois-Pasilan kadut (Ilmala), Etelä-Hermannin kadut (Hermannin), Pasilan konepaja-alueen kadut (Vallila), Arabianrannan kadut (Toukola).

Pohjoinen suurpiiri (1,01 milj. €). Maunulan koillisosan kadut (Oulunkylä), Pakilan itäosan kadut (Tuomarinkylä).

Koillinen suurpiiri (11,30 milj. €). Viikki - Latokartanon kadut, Viikinmäen kadut ja sillat (Viikki), Ormuspellon ja Ruotutorpan alueiden kadut (Malmi), Suutarilan teollisuusalueen kadut (Suutarila), Tattariharjuntie, Alppikylän alueen kadut (Suurmetsä).

Kaakkoinen suurpiiri (0,96 milj. €). Suunnittelijankatu (Herttoniemi), Tonttuvooren alueen kadut, (Laajasalo).

Itäinen suurpiiri (8,18 milj. €). Jauhokuja ja sillat, Myllypuron puukaupunkikylän kadut, Roihupellon tulva-allas (Vartiokylä), Kivikonlaita, Mustikkasuontie (Mellunkylä), Kurkimoision kadut, Vuosaaren sataman yritysalueen kadut (Vuosaari).

Melusteiden rakentaminen (2,00 milj. €). Itäväylä (Herttoniemi).

Ranta-alueiden kunnostus (2,10 milj. €). Salmisaarenranta (Länsisatama), Amiraali Cronstedtin ranta (Herttoniemi), Marjaniemen tulvasuojelurakenteet (Vartiokylä).

Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt (23,89 milj. €)

Katujen peruskorjaukset (6,73 milj. €). Iso Puistotie, Keskuskatu 1. vaihe, Yliopistonkatu, Hietaniemenkatu - Krematorionkatu, Tammitie, Seulastentie, Leivosentie, Sirrikuja, Lupajantie. Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä peruskorjaustöitä ja katupuiden korvausistutuksia, jotka tehdään erillisen tarvekartoituksen perusteella.

Siltojen peruskorjaukset (4,20 milj. €). Hakamäentien sillat, Kulosaaren silta, Marjaniemen liittämäsilta (Itäväylä). Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä siltojen ja erikoisrakenteiden peruskorjaustöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan siltojen ja rakenteiden kuntokartoitusten perusteella.

Päällysteiden uusiminen (5,50 milj. €). Asfaltti- ja luonnonkivipäällysteiden ja reunakivien uusimis- ja kunnostustyöt koko kaupungin alueella erillisen, keväällä 2009 laadittavan päällystysohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan päällysteiden kunto-arvioiden perusteella.

Liikennejärjestelyt (2,96 milj. €). Munkkiniemen Puistotien liikenneturvallisuus, Pitäjänmäentien bussikaista, Rautatieläisenkadun jalkakäytävä, Suutarilantie/Riimusauvantie kiertoliittymä, Tapanilankaari / Tapulikaupungintie kiertoliittymä, Viikintie/Siilitie kiertoliittymä, Orpaanporras / Myllypurontie kiertoliittymä. Lisäksi ohjelmaan sisältyy alueellisiin liikennejärjestelysuunnitelmiin sisältyviä ja muita erillisiä pieniä liikennejärjestelyitä (hidasteet, korkkeet tms.), jotka tehdään erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti. Ohjelma laaditaan yhteistyössä liikennesuunnitteluosaston kanssa.

Kevyen liikenteen väylät (2,80 milj. €). Lauttasaarentie v. Ruukinlahti - Isokaari, Arkadiankatu v. Runeberginkatu - Väinämöisenkatu, Erottajan pyörätie, Vanha Hämeenkylläntie, Longinojan raitti, Savelanpuiston raitti, Siilitien pohjoisosa, Myllypurontie v. Ratasmyllyntie - Orpaanporras. Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä kevyen liikenteen väylien järjestely-, kunnostus- ja viitoitustöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjel-

man mukaisesti. Ohjelma laaditaan yhteistyössä liikennesuunnitteluosaston kanssa.

Kevyen liikenteen sillat (0,70 milj. €). Nordenskiöldinkadun ylikulkusillan suunnittelu, Latokartanon tien alikulun rakentaminen.

Liikennevalojen asentaminen (0,50 milj. €). Uudet risteysvalot: Pitäjänmäen-tie/Henrikintie, Hämeentie/Päijänteentie, Hämeentie/Kaanaankatu. Uudet suoja-tievalot: Yhdyskunnantie/Manttaalintie, Suurmetsäntie, Tattariharjuntie, Lisäksi ohjelmaan sisältyy liikennevalojen uusimis- ja täydennystöitä, jotka tehdään erillisen, liikennesuunnitteluosaston laatiman ohjelman mukaisesti.

Itäväylä (0,50 milj. €). Marjaniementien liittymäjärjestely.

Yhteishankkeet Tiehallinnon kanssa (12,15 milj. €)

Kehä I/Itäväylä, eritasoliittymä (1,00 milj. €). Liittymäjärjestelyn 1. vaiheen käynnistys.

Hakamäentie (6,50 milj. €). Hämeenlinnanväylän eteläpään ja Hakamäentien toteutuksen rakentaminen ”suunnittele ja toteuta” urakkana. Hanke käynnistyi vuonna 2006 ja valmistuu syksyllä 2009.

Tuusulanväylä, Maunula (1,50 milj. €). Tuusulanväylän meluesteen rakentaminen Maunulan uudisrakennusalueen kohdalla.

Lahdenväylä, Viikinmäki (1,95 milj. €). Ampumaradan (Hernepellontien) alikulusillan rakentaminen.

Lahdenväylä, Alppikylä (1,20 milj. €). Lahdenväylän meluesteen rakentaminen Alppikylän kohdalla.

Kamppi - Töölönlahti -alue (3,91 milj. €)

Kamppi-Töölönlahti -alueen katujen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta. Kaupunginhallitus myöntää vuonna 2009 tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön. Talousarviossa alueen katujen rakentamiseen on osoitettu seuraavat määrärahat:

Kamppi - Töölönlahden alueen kadut (3,91 milj. €). Kansalaistori, Karamzininranta (Töölönlahden eteläosa), Malminrinteen katujärjestely ja kiertoliittymät, Satamaradan pyörätie v. Hietalahti - Töölönlahti (Kamppi), Rautatiekatu - Pohjoinen Rautatiekatu, Mechelininkatu v. Hietaniemenkatu - Lapinlahdenkatu (Leppäsuu).

Muut kadunpidon investoinnit (1,70 milj. €)

Täytemaan vastaanottopaikat (1,00 milj. €). Helsingin osuus Vantaan Pitkäsuon ylijäämämassojen vastaanottopaikan rakennus- ja viimeistelytyöistä. Vuosaaren täyttömäen maisemointityöt. Uuden ylijäämämassojen vastaanottopaikan suunnittelu ja valmistelu.

Lumenvastaanottopaikat ja hiekkasiilot (0,50 milj. €). Lumenvastaanotto- paikkojen ja hiekkasiilojen rakennus- ja perusparannustyöt erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Yleiset käymälät (0,20 milj. €). Uusittavien ja uusien käymälöiden perustamis- ja johtoliitostyöt erillisen, keväällä 2009 laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

Jätkäsaari (18,20 milj. €)

Saukonpaaden kadut (2,70 milj. €). Länsisatamankatu, Messipojankuja, Martin Wegeliuksen kuja.

Asemakaava-alue 1:n kadut (0,20 milj. €). Alueen katujen suunnittelu.

Saukonpaaden rantarakenteet (1,90 milj. €). Saukonpaadenranta/Crusellin sillan edusta, Länsisatamankadun rantamuuri/Kellosaaren ranta ja Saukonpaaden ranta.

Crusellin (Länsisatamankadun) silta (12,00 milj. €). Crusellin silta ja siihen liittyvät suoja- ja satamarakenteet. Hanke käynnistyi syksyllä 2008 ja valmistuu keväällä 2010.

Mechelininkadun eteläpää (1,40 milj. €). Mechelininkadun eteläpään katu-, raitiotie- ja kevyen liikenteen järjestelyt. Rakentaminen käynnistyy syksyllä 2009 ja valmistuu keväällä 2011.

Kalasadama (9,00 milj. €)

Kalasadaman uusi kaava-alue (7,00 milj. €). Kaava-alueen kadut. Rakentaminen alkaa syksyllä 2009.

Kalasadamantunneli (2,00 milj. €). Tunneliyhteyden suunnittelu v. Hermannin ranta-tie - Sörnäisten rantatie. Tunneli rakennetaan vv. 2010 - 2011.

Kruunuvuorenranta (5,10 milj. €)

Itäväylä/Linnanrakentajatie, eritasoliittymä (5,00 milj. €). Liittymäjärjestelyn suunnittelu ja rakentamisen aloitus. Rakentaminen alkaa syksyllä 2009 ja jatkuu noin vuoteen 2015.

Koirasaarentie/katu ja meluntorjunta (0,10 milj. €). Koirasaarentien katusuunnitelman ja meluntorjuntasuunnitelman laatiminen. Rakentaminen alkaa vuonna 2010.

Puistorakentaminen (21,79 milj. €)

Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus (13,53 milj. €)

Puistojen uudisrakentaminen (6,43 milj. €). Linnanpuisto (Katajanokka), Aino Acktén puisto (Haaga), Toukolan rantapuisto (Toukola), Tulvaniitty (Oulunkylä), Viikinojanpuisto, itäinen (Viikki), Strömsinlahdenpuisto (Herttoniemi), Myllypurontien - Myllypadontien länsireuna (Myllypuro), Laakavuorenpuisto (Mellunkylä), Koskenhaanpuisto (Mellunmäki), Pomeranssipuisto (Vuosaari). Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä puisto- ja viheraluehankkeita, jotka tehdään erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Puistojen peruskorjaus (7,10 milj. €). Lastenlehto (Kamppi), Fredrik Stjernvallin puisto (Ullanlinna), Kaivopuiston itäosa (Kaivopuisto), Katri Valan puisto (Sörnäinen), Kustaa Aadolfin puisto (Koskela), Malmin kirkkopuisto (Malmi), Kraemerinlehto (Kulosaari), Svinhufvudinpuisto (Kulosaari), Kiiltomadonpuisto (Laajasalo), Tullisaari (Laajasalo). Lisäksi ohjelmaan sisältyy pieniä puisto- ja viheralue- ja luonnonhoitoaluetöitä, jotka tehdään erillisen, keväällä 2009 valmistuvan hankeohjelman mukaisesti.

Uutelan alueen liikuntamahdollisuuksien parantamiseksi yhteistyössä liikuntaviraston kanssa suunnitellaan ja mahdollisuuksien puitteissa rakennetaan olemassa olevaa reittiverkostoa hyödyntävä yhtenäinen valaistu pururata, joka talvisin voisi toimia latupohjana.

Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot (2,26 milj. €)

Kamppi-Töölönlahti -alueen puistojen rakentaminen rahoitetaan Töölönlahti-rahastosta. Kaupunginhallitus myöntää vuonna 2009 tarvittavat määrärahat erillisellä päätöksellä rakennusviraston käyttöön.

Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot (2,26 milj. €). Makasiinipuiston suunnittelu, Töölönlahden kanavan suunnittelu Töölönlahdenpuiston (Finlandiapuiston) eteläosan puisto- ja rakennussuunnittelu, Töölönlahden kukkatarhan istutukset.

Eiranrannan puistot (5,76 milj. €)

Eiranranta (5,76 milj. €). Pyhän Birgitan puiston, Rantakallionpuiston ja Luostaripuiston rakentaminen. Puistojen rakennussuunnittelu. Eiranrannan puistot valmistuvat kokonaisuudessaan vuonna 2010.

Jätkäsaaren puistot (0,24 milj. €)

Hyväntoivonpuisto (0,24 milj. €). Hyväntoivonpuiston puisto- ja rakennus-suunnittelu.

Investointiohjelman toimeenpanovastuu

Investointitoimisto vastaa katu- ja puistorakentamisen investointimäärärahojen käytön ohjelmoinnista, seurannasta ja raportoinnista sekä suurimmasta osasta investointihankkeiden suunnittelun teettämisestä ja rakentamisen tilaamisesta. Lisäksi investointitoimisto vastaa huomattavasta osasta esirakentamisen ja lähiörahaston investointimäärärahojen käytöstä, jotka kaupunginhallitus osoittaa erillisen esityksen perusteella rakennusviraston käyttöön.

Investointihankkeet teetetään Rakentamispalvelun Ympäristötuotannolla, HKR-Rakennuttajalla tai jollakin ulkopuolisella yhteistyökumppanilla, lähinnä Tiehallinnon Uudenmaan tiepiirillä. Tuotantotavan perusteella vuoden 2009 katu- ja puistoinvestointien toteutusvastuu jakautuu seuraavasti:

Toteuttaja	Katuinvestoinnit		Puistoinvestoinnit	
	1 000 €	%	1 000 €	%
Ympäristötuotanto	48 500	42	14 700	68
HKR-rakennuttaja	50 500	44	4 600	21
Tiehallinto	7 500	6	-	-
Katu- ja puisto-osasto (suunnittelu ja muut hankinnat)	8 900	8	2 500	11
Yhteensä	115 400	100	21 800	100

Katu- ja puisto-osasto tilaa noin yhden kolmasosan katuinvestoinneista ja kaksi kolmasosaa puistoinvestoinneista Ympäristötuotannolta, joka urakoi hankkeet omajohtoisena työnä. Tilausten kokonaisvolyymi on yhteensä 54,1 milj. euroa. Tämän suuruisena Ympäristötuotannon tilauskanta vuonna 2009 olisi samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2008. Hankekohtaiset tilaukset tehdään rakentamisen puitesopimuksen mukaisin ehdoin Ympäristötuotannon antamien tarjousten perusteella.

Katu- ja puisto-osasto tilaa HKR-Rakennuttajalta seuraavien hankkeiden rakennuttamisen:

Katurakentaminen	TA 2009 1 000 €	Huomio
Yrjö Koskisen katu	400	
Salmisaarenranta ja -aukio	4 000	
Keskuskadun kunnostus	2 050	jatkaa 2010 - 2012
Tuusulanväylän meluste/Maunula	1 500	jatkaa vuoteen 2010

Harjannetien sillat (3 kpl)	2 250	jatkuu vuodesta 2008
Viikinmäen sillat (3 kpl)	2 700	jatkuu vuodesta 2008
Ormuspellon alueen kadut ja kunnallistekniikka	1 550	jatkuu vuodesta 2008
Tapanilankaaren kiertoliittymä	500	
Latokartanontien alikulkusilta	600	
Lahdenväylän melueste/Alppikylä	300	jatkuu vuoteen 2010
Itäväylän melueste/Herttoniemi	2 000	jatkuu vuodesta 2008
Jauhokuja ja sillat	950	jatkuu vuoteen 2010
Marjaniemen tulvarakenteet	500	
Marjaniementien liittymä	2 000	jatkuu vuoteen 2010
Satamaradan kevyen liikenteen väylä	700	
Mechelininkatu/Leppäsuo	900	jatkuu vuoteen 2010
Crusellin silta	12 000	jatkuu vuoteen 2010
Mechelininkadun eteläpää	1 400	jatkuu vuoteen 2011
Kalasadaman aloituskorttelin kadut	7 000	jatkuu vuoteen 2013
Linnanrakentajantien liittymä/Itäväylä	5 000	jatkuu vuoteen 2013
Kulosaaren sillan peruskorjaus	1 400	jatkuu vuoteen 2010
Siltojen tms. peruskorjausyksikköhintaurakka	800	
Kadut ja liikennejärjestelyt yht.	50 500	

	TA 2009 1 000 €	
Puistorakentaminen		Huomio
Lastenlehdon puisto	600	
Pyhän Birgitan puisto	3 300	jatkuu vuoteen 2011
Tulvaniitty	400	jatkuu vuoteen 2010
Klaukkalan siirtolapuutarha (vesi, sähkö)	300	
puistorakentaminen yhteensä	4 600	
katu- ja puistorakentaminen yhteensä	55 100	

Hankkeiden laajuus ja kustannusarviot ovat alustavia. Edellä esitetyn taulukon mukaan noin puolet katuinvestoinneista ja noin neljännes puistoinvestoinneista teetetään ulkopuolisilla urakoitsijoilla. Näiden töiden lisäksi urakoitsijoilla teetetään huomattava määrä esirakennustöitä. HKR-Rakennuttajan rakennuttamat hankkeet tilataan rakennuttamisen puitesopimuksen mukaisin ehdoin hankekohtaisten urakkavaiheen kustannusarvioiden perusteella.

Tiehallinnolta tilataan Hakamäentien rakennuttaminen ST -urakkana (suunnittele ja toteuta) ja Kehä I/Itä-väylä eritasoliittymän 1. vaiheen liikennejärjestelyjä. Kaupungin kustannusosuus hankkeista vuonna 2009 on 7,5 milj. euroa.

Katu- ja puisto-osasto käyttää suunnittelu- ja rakennuttamispalvelujen hankintaan ml. investointitoimiston "Valmistus omaan käyttöön" yhteensä 11,4 milj. euroa.

Investointiohjelman toteuttamisedellytykset

Investointiohjelman toteuttamisedellytykset ja -valmiudet ovat kokonaisuudessaan tyydyttävät. Huomattava osa hankkeiden katu-/puistosuunnitelmista on vielä suunnitteluvaiheessa, jossa on havaittavissa viivästyksiä työmarkkinoiden ylikuormituksen takia. Mikäli katu- ja puistosuunnitelmien hyväksyntä yleisten töiden lautakunnassa viivästyy, investointiohjelman toteutuminen vaikeutuu huomattavasti, koska korvaavia hankkeita viivästyneiden tilalle ei ole riittävästi.

Uudenmaan tiepiirin liikenneväylä- ja meluesteinvestointien laajuus ja ajoitus eivät ole vielä täysin varmistuneet, mikä saattaa vaikuttaa ohjelman toteutukseen.

Investointiohjelman tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttää, että vuodelta 2008 käyttämättä jäävät, keskeneräisiin hankkeisiin sidotut investointimäärärahat saadaan käyttöön vuoden 2009 talousarvion ylitysoikeutena. Katu- ja puisto-osasto tekee ylitysoikeusesityksen vuoden 2008 lopussa.

Investointiohjelman toteuttaminen edellyttää lisäksi, että muut hallintokunnat voivat toteuttaa samanaikaisesti katu- ja puistoalueille tehtävät infrastruktuuri- ja muut investointinsa. Eri osapuolten investointiohjelmat on alustavasti sovitettu yhteen.

Katualueilla tehtävien töiden yhteensovittamisen tehostamiseksi Rakennusvirasto ja tärkeimmät kaupungin infra-verkoston omistajat ovat tehneet sopimuksen hankkeiden yhteensovittamisen tehostamiseksi ja työmaahaittojen vähentämiseksi ("Yhteinen työmaa"). Sopimuksessa määritellään yleiset periaatteet ja puitteet osapuolten hankkeiden toteutuksen koordinoitulle toteutukselle ohjelmointi-, suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa. Sopimus otetaan käyttöön vuoden 2009 aikana käynnistyvissä laajoissa ja useaa osapuolta koskevissa suunnittelu- ja rakennushankkeissa.

Kadunrakennuksen vuoden 2009 investointiohjelmassa tämänkaltaisia hankkeita ovat:

Hanke	Toteutus	Menot 1 000 €
Lohiapajanlahti asuinalue	2009 - 2012	3 500
Iso-Robertinkatu, saneeraus	2011	1 750
Pohjois-Pasilan työpaikka-alue	2009 - 2013	8 000
Pasilan konepaja-alue, asuinrakentaminen	2009 - 2013	2 200
Maunulan asuinalue	2009 - 2012	2 950
Myllypuron puukaup., asuinrakentaminen	2009 - 2012	5 900
Marjaniemen liittymä ja sillat	2009 - 2011	3 500
Töölönlahti, musiikkitalon ympäristö	2009 - 2012	8 450
Saukonpaaden asuinalue	2009 - 2012	10 500
Jätkäsaaren asemakaava-alue, asuinrakentaminen	2009 - 2013	14 300
Kalasadaman kaava-alue	2009 - 2013	35 000

Yhdessä toteutettavien hankkeiden määrä ja laajuus sovitaan erikseen kunkin hankkeen mahdollisten osapuolten kesken.

Toimintasuunnitelman investointiohjelma on laadittu kevään 2008 kustannustasossa. Mikäli katu- ja puistorakentamisen kustannustasossa tapahtuu vuoden 2008 - 2009 aikana voimakasta nousua, joudutaan suunniteltua investointiohjelmaa tarkistamaan. Samoin toimintasuunnitelmaa saatetaan joutua tarkistamaan vuoden 2009 lopussa, kun täsmentyy lopullisesti ko. vuodelta siirtyvien, keskeneräisten laajuus ja rahoitustarve vuoden 2009 määrärahoista. Mahdolliset tarkistukset kohdistetaan siten, että ne ovat sopusoinnussa investointiohjelman laadinnan priorisointiperiaatteiden kanssa.

3.2 Irtaimen omaisuuden hankinta

Osasto/yksikkö	Hankkeet	Tulos- budjetti 2007 1 000 €	Tulos- budjetti 2008 1 000 €	TULOS- BUDJETTI 2009 1 000 €
<u>Irtaimen hankinnat</u>				
Kehittämysyksikkö	Palvelimet, työasemat, ohjelmat	160	270	385
Talouksyksikkö	SAP/ Lisenssien hankinta	0	30	0
Kiinteistötoimisto	Suurkeittiölaiteita	60	40	0
Katu- ja puisto- osasto	Pysäköintiautomaatit, kämmen- tietokoneet	230	300	0
	Palvelimet		80	0
	Tietojärjestelmät		300	900
	YTJ -kameraverkosto		250	300
	Nopeusnäytöt		100	50
Ympäristötuotanto	Atk-laitteet, mittauslaitteet	100	100	0
HKR-Tekniikka	Koneet, laitteet, tekn. kalusto	350	350	0
Arkkitehtuoriosasto	Laser maakeilain	0	50	100
Muu irtain yhteensä		900	1 870	1 735
Irtaimen omaisuuden perushankinta yhteensä		4 131	4 870	1 735

Arkkitehtuoriosasto

- Laser maakeilain, 100 000 €

Hallinto-osasto, 385 000 €

- Työasemien uuteen kaupunkivakiointi ja Microsoft EA-sopimus 1 000 työaseman osalta, 260 000 €

- Vanhimpien työasemien uusinta sekä ”keski-ikäisten” työasemien muistin ja levytilan kasvattaminen uuteen kaupunkivakioon siirryttäessä, 40 000 €
- Verkkolaitteiden vuosittainen uusiminen ja uusien verkkolaitteiden hankinta, 20 000 €.
- HAOn vanhimpien työasemien uusiminen, 15 000 €
- SAP-järjestelmän kehittäminen, 50 000 €.

YJT-kameraverkosto, 300 000 euroa

Poliisin käyttöön tulevalla YJT -kameraverkostolla aikaan saadaan pitkällä tähtäimellä säästöjä rakennusviraston käyttötalouteen, koska kameravallonnalla voidaan hillitä ilkiä, joka kohdistuu kaupungin kiinteään omaisuuteen. Kameraverkoston rakentaminen aloitettiin vuonna 2006 ja sitä on tarkoitus laajentaa vuoteen 2010 saakka. Vuosina 2009 ja 2010 aikana on määräraha tarve noin 300 000 eurolla/vuosi.

Nopeusnäytöt, 50 000 euroa

Pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin laitteisto, 300 000 euroa

Pysäköinnintarkastajien käyttöön hankitaan kämmentietokoneita, joiden avulla voidaan sekä kirjoittaa että tulostaa pysäköintivirhemaksukehotukset. Kustannusarvio on 150 000 euroa.

Pysäköintilippuautomaattien uusimista ja varustelua jatketaan. Kustannusarvio on 150 000 euroa.

Katu- ja puisto-osaston tietojärjestelmien uusiminen, 600 000 euroa

Tietojärjestelmät tukevat katu- ja puisto-osaston toimimista yleisten alueiden tilaajana ja isäntänä sekä luovat perustan katu- ja viheralueiden omaisuuden hallintaan. Tavoitteena on, että tietojärjestelmät toimivat ajanmukaisina, tehokkaina ja työtä rationalisoivina työvälineinä osaston ydinprosesseissa. Lisäksi tietojärjestelmien kehittämisen tavoitteena on sähköisen asioinnin lisääminen.

Pysäköinninvalvonnan ja maksullisen pysäköinnin järjestelmät ovat hankittu 1990 -luvulla ja arkkitehtuuriltaan vanhentuneita. Järjestelmien toimintavarmuus on heikentynyt, eikä niiden käytettävyys vastaa tämän päivän vaatimuksia. Järjestelmät uusitaan vuosien 2008 – 2010 aikana. Pysäköinninvalvonnan apuna käytetään tällä hetkellä neljää eri tietojärjestelmää, jotka on tarkoitus yhdistää yhdeksi uudeksi ohjelmakokonaisuudeksi. Asukas-pysäköintitunnusten nykyiset paperiset versiot tulee uudistaa esimerkiksi RFID -tekniikan (älysirun) avulla tämän päivän vaatimuksia vastaaviksi. Pysäköinninvalvonnan järjestelmien uusiminen etenee päivitetyn projektisuunnitelman mukaisesti. Vuonna 2009 irtaimen omaisuuden määrärahaa on varattu 300 000 euroa.

Yleisten alueiden rekisteri on omaisuuden hallinnan tärkein tietojärjestelmä, joka sisältää ajantasaisen tiedon katu- ja viheralueista. Rekisteri toimii pe-

rustana suunnittelulle, rakentamiselle, ylläpidolle ja valvonnalle. Yleisten alueiden rekisteriä kehitetään, jotta rekisterin tietosisältö vastaa valtakunnallista infra-nimikkeistöä, olemassa olevan tiedon hyödyntäminen lisääntyä (teematulosteet, web-käyttöliittymä) ja rekisteri tukee omaisuuden hallintaa (mm. tieto omaisuuden kunnosta ja kunnossapitovelan määrittely). Lisäksi luodaan rajapinta päällystetyöohjelman ja hankerekisterin toteutettujen kohteiden siirrolle yleisten alueiden rekisteriin. Yleisten alueiden rekisterin tietosisällön ylläpito ja luotettavuus varmistetaan. Jatkokehittämistarpeet priorisoidaan ja ne toteutetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Vuonna 2009 irtaimen omaisuuden määrärahaa on varattu 100 000 euroa.

Yleisten alueiden tapahtumahallintajärjestelmä (uusittu WINKKI-järjestelmä) on otettu käyttöön vuonna 2006. Järjestelmällä hallitaan lukuisten erilaisten lupien (johtoselvitys, kaivulupa, liikennejärjestelylupa, aitauslupa, sijoituslupa, ulkoilmatapahtuma, yleisten alueiden vuokraus) käsittelyä ja valvontaa. Kaupunkitason kuntalaisportaali otetaan käyttöön ja luodaan yhteys HELAan. Yleisten alueiden tapahtumahallintajärjestelmään liittyvien lupien hakemista sähköisenä verkkopalveluna laajennetaan. Aloitetaan kartoitusohjelman eli kuntotiedon kartoitusalueen kehittäminen aluesuunnitelmien ja ylläpidon tehtäviin. Vuonna 2009 irtaimen omaisuuden määrärahaa on varattu 125 000 euroa.

Hankerekisteri on yleisten alueiden rakentamis- ja korjaushankkeiden paikatietopohjainen rekisteri. Hankerekisterin avulla hankkeiden perustaminen ja ohjelmointi voidaan hoitaa hallitusti. Hankerekisteri helpottaa ja yhtenäistää prosessia, jossa hanke siirtyy alustavasti suunnittelusta toteutukseen. Rekisteri parantaa myös hankkeista tiedottamista muille yleisillä alueilla toimiville. Hankerekisteri kytkeytyy sekä tapahtumahallintajärjestelmään (WINKKI) että yleisten alueiden rekisteriin. Hankerekisterin ensimmäinen vaihe saadaan valmiiksi 2008. Vuonna 2009 hankerekisterin sisältöä täydennetään ja luodaan toteutettujen hankkeiden seuranta. Vuonna 2009 irtaimen omaisuuden määrärahaa on varattu 75 000 euroa.

4 Raportointisuunnitelma

Talousarvion noudattamisohjeissa edellytetään, että toiminnan suunnitelua, ohjausta ja seuranta varten on laadittava hyväksytyn talousarvion puitteissa tulosbudjetti, jossa tulee esittää määrärahat ja tuloarviot sekä niihin liittyvät suoritteet, tunnusluvut ja toiminnalliset, mitattavat tavoitteet. Tulosbudjetti on vertailupohja toimintavuoden aikana määrärahan käytölle, tulo-kertymille sekä määrärahojen, sitovien tavoitteiden ja suoritteiden toteutumisennusteille.

Talousarvion ja ulkoisen kirjanpidon toteutumisesta raportoidaan keskuskirjanpitoa säännöllisesti kuukausittain kirjanpitokausien päättyessä. Maksuvalmiudesta annetaan pitkän- ja lyhyen ajan ennusteet talous- ja suunnittelukeskuksen varainhallintaosastolle sekä seurataan ennusteiden poikkeamia toteutuneeseen. Talousyksikkö vastaa näiden raporttien laatimisesta ja toimittamisesta varainhallinnalle.

Talousarvion toteutumisennuste ja osavuosisiraportti laaditaan neljästi vuodessa käyttötaloudesta ja investoinneista. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisennusteen ohella ennustetaan myös tunnuslukujen ja sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Talousyksikkö kokoaa osavuosisiraportin ja ennusteen kirjanpidosta saatavien tietojen ja osastojen laatimien ennusteiden pohjalta. Osavuosisiraportti ja ennuste annetaan tiedoksi yleisten töiden lautakunnalle.

LIITTEET

KÄYTTÖTALOUS

209 Yleisten töiden lautakunta ja rakennusvirasto

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Myyntitulot	9 936	13 399	14 186	787	5,9
Maksutulot	10 390	10 528	10 445	-83	-0,8
Tuet ja avustukset	255	262	251	-11	-4,2
Vuokratulot	3 265	3 236	3 107	-129	-4,0
Muut tulot	8 398	9 416	10 609	1 193	12,7
Valmistus omaan käyttöön	8 964	10 514	11 386	872	8,3
Tulot yhteensä	41 208	47 355	49 984	2 629	5,6
Palkat ja palkkiot	15 888	17 030	19 778	2 748	16,1
Muut henkilöstömenot	5 776	6 297	7 033	736	11,7
Palvelujen ostot	82 911	90 462	98 193	6 593	7,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 973	2 569	2 452	-117	-4,6
Avustukset	35	35	55	20	57,1
Vuokrat	10 135	10 641	10 730	89	0,8
Muut menot	622	718	754	36	5,0
Menot yhteensä	118 341	127 752	138 995	11 243	8,8
Toimintakate	-71 316	-76 027	-89 011	-12 984	17,1
Poistot	51 916	53 015	50 285	-2 730	-5,1
Tilikauden tulos	-123 232	-129 042	-139 296	-10 254	7,9

Katu- ja puisto-osasto

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Myyntitulot	6 414	9 474	8 046	-1 428	-15,1
Maksutulot	9 940	10 078	10 445	367	3,6
Tuet ja avustukset	250	242	251	9	3,7
Vuokratulot	2 059	1 895	2 066	171	9,0
Muut tulot	8 316	9 273	10 479	1 206	13,0
Valmistus omaan käyttöön	2263	2 800	3 133	333	11,9
Tulot yhteensä	29 242	33 762	34 420	658	1,9
Palkat ja palkkiot	7 576	7 854	9 201	1 347	17,2
Muut henkilöstömenot	2 764	2 880	3 225	345	12,0
Palvelujen ostot	75 453	82 733	90 658	7 925	9,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 312	1 575	1 544	-31	-2,0
Avustukset	0	0	20	20	100,0
Vuokrat	6 953	7 187	7 524	337	4,7
Muut menot	486	586	709	123	21,0
Menot yhteensä	95 544	102 815	112 881	10 066	9,8

Toimintakate	-66 302	-69 053	-78 461	-9 408	13,6
Poistot	48 026	49 000	50 030	1 030	2,1

Hallinto-osasto

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Myyntitulot	2 004	2 527	1 406	-1 121	-44,4
Vuokratulot	1 241	1 377	1 041	-336	-24,4
Muut tulot	53	113	100	-13	-11,5
Tulot yhteensä	3 298	4 017	2 547	-1 470	-36,6
Palkat ja palkkiot	3 495	3 723	3 239	-484	-13,0
Muut henkilöstömenot	1 263	1 362	1 141	-221	-16,2
Palvelujen ostot	6 110	5 952	5 306	-646	-10,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	472	682	586	-96	-14,1
Avustukset	35	35	35	0	0,0
Vuokrat	2 024	2 232	2 003	-229	-10,3
Muut menot	84	70	62	-8	-11,4
Menot yhteensä	13 483	14 056	12 372	-1 684	-12,0
Toimintakate	-10 185	-10 039	-9 825	214	-2,1
Poistot	155	265	222	-43	-16,2
Tilikauden tulos	-10 340	-10 304	-10 047	257	-2,5

Arkkitehtuoriosasto

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Myyntitulot	274,81	250	260	10	4,0
Muut tulot	7,72			0	
Valmistus omaan käyttöön	1 410,37	1 350	1 620	270	20,0
Tulot yhteensä	1 692,90	1 600	1 880	280	17,5
Palkat ja palkkiot	1 425,95	1 600	1 890	290	18,1
Muut henkilöstömenot	515,47	587	662	75	12,8
Palvelujen ostot	145,77	140	150	10	7,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	45,48	60	44	-16	-26,7
Vuokrat	305,97	323	304	-19	-5,9
Muut menot	8,32	5	5	0	0,0
Menot yhteensä	2 446,96	2 715	3 055	340	12,5
Toimintakate	-754,06	-1 115	-1 175	-60	5,4
Poistot	5,11	20	35	15	75,0
Tilikauden tulos	-759,17	-1 135	-1 210	-75	6,6

20904 HKR-Rakennuttaja

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
Myyntitulot	2 316	2 222	4 024	1 802	81,1
Tuet ja avustukset	4	20	0	-20	-100,0
Muut tulot	18	30	30	0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	5 295	6 364	6 633	269	4,2
Tulot yhteensä	7 633	8 636	10 687	2 051	23,7
Palkat ja palkkiot	3 956	4 418	5 420	1 002	22,7
Muut henkilöstömenot	1 427	1 661	1 997	336	20,2
Palvelujen ostot	1 055	1 491	2 082	591	39,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	101	212	275	63	29,7
Vuokrat	777	827	905	78	9,4
Muut menot	13	27	8	-19	-70,4
Menot yhteensä	7 329	8 636	10 687	2 051	23,7
Toimintakate	304	0	0	0	
Poistot	0	0	0	0	
Tilikauden tulos	304	0	0	0	

INVESTOINTITALOUS

	Tilinpäätös 2007 1000 €	Tulosbudjetti 2008 1000 €	Tulosbudjetti 2009 1000 €	Muutos 08/09 1 000 €	Muutos 08/09 %
8 03 Kadut, liikenneväylät ja radat					
Uudisrakentaminen	29 228	36 940	41 490	4 550	12,3
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	19 865	24 530	23 890	-640	-2,6
Yhteishankkeet / Tiehallinto	17 727	18 100	12 150	-5 950	-32,9
Kamppi-Töölönlahti -alueen kadut	3 657	5 440	3 910	-1 530	-28,1
Muut kadunpidon investoinnit	2 356	1 700	1 700	0	0,0
Jätkäsaari		7 310	18 200		
Kalasadama		750	9 000	8 250	
Kruunuvuorenranta			5 100		
Yhteensä	72 833	94 770	115 440	20 670	21,8
8 06 Puistorakentaminen					
Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus	8 409	11 930	13 530	1 600	13,4
Kamppi-Töölönlahti -alueen puistot	448	1 450	2 260	810	55,9
Eiranranta	149	2 740	5 760	3 020	110,2
Jätkäsaaren puistot		420	240	-180	
Yhteensä	9 006	16 540	21 790	5 250	31,7
8 09 Irtaimen omaisuuden hankinta					
Työkoneiden ja autojen hankinta	2 613	3 000	0	-3 000	-100,0
Muut hankinnat	791	1 870	1 735	-135	-7,2
Yhteensä	3 404	4 870	1 735	-3 135	-64,4
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	85 243	116 180	138 965	22 785	19,6